

Krizová komunikace při mimořádné události

Jitka Trnečková

Bakalářská práce
2018



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav krizového řízení
akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jitka Trnečková**
Osobní číslo: **L15223**
Studijní program: **B3909 Procesní inženýrství**
Studijní obor: **Ovládání rizik**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Krizová komunikace při mimořádné události**

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte literární rešerši a zpracujte teoretické a metodické poznatky týkající se problematiky krizové komunikace.
2. Analyzujte krizovou komunikaci vybrané mimořádné události.
3. Navrhněte doporučení vedoucí k zefektivnění krizové komunikace.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] VYMĚTAL, Štěpán. Krizová komunikace a komunikace rizika. Praha: Grada, 2009. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-2510-9.

[2] DLOUHÝ, Martin. Krizová komunikace v zátěžových situacích. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Fakulta tělesné výchovy a sportu, 2014. ISBN 978-80-87647-12-7.

[3] EVANGELU, Jaroslava Ester. Krizová komunikace: efektivní zvládnání krizových a zátěžových situací. Ostrava: Key Publishing, 2013. Monografie (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-175-7.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Marek Tomašík, Ph.D.

Ústav krizového řízení

Datum zadání bakalářské práce:

3. listopadu 2017

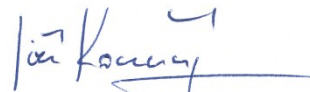
Termín odevzdání bakalářské práce:

15. května 2018

V Uherském Hradišti dne 15. listopadu 2017



doc. RNDr. Jiří Dostál, CSc.
děkan



Ing. et Ing. Jiří Konečný, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE


Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹⁾;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²⁾;
- podle § 60³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60³⁾ odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti 8.5.2018


.....
podpis studenta

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy. Vysoká škola disertační práce nezveřejňuje, byla-li již zveřejněna jiným způsobem.

(2) Bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

(4) Vysoká škola může odložit zveřejnění bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce nebo jejich částí, a to po dobu trvání překážky pro zveřejnění, nejdéle však na dobu 3 let. Informace o odložení zveřejnění musí být spolu s odůvodněním zveřejněna na stejném místě, kde jsou

zveřejňovány bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, již se týká odklad zveřejnění podle věty první, jeden výřisek práce k uchování ministerstvu.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užíje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce pojednává o krizové komunikaci při mimořádné události, kterou je hromadná nákaza zvířat. Teoretická část je věnována zpracování významu pojmů ve vztahu ke krizové komunikaci, mimořádné události a krizovému řízení. Praktická část se zabývá podstatou vybrané mimořádné události, kterou je africký mor prasat. Zvolená událost zohledňuje aktuální dění. Práce analyzuje krizovou komunikaci stran státní sféry a médií s upozorněním na vzniklé ohrožení potravinové bezpečnosti České republiky.

Klíčová slova: krizová komunikace, mimořádná událost, epizootie.

ABSTRACT

This bachelor's thesis focuses on crisis communication during an extraordinary event, which is designed to be an epizootic of African swine fever. The theoretical part of the thesis concentrates on the meaning of the terms with reference to crisis communication, extraordinary event and crisis management. The practical part deals with the core aspects of the selected extraordinary event. Deciding on the subject matter, the recent events have been taken into account, which makes this thesis genuinely topical. The thesis analyses crisis communication of governmental bodies and media regarding the ensuing threat to food security of the Czech Republic.

Keywords: Crisis Communication, Extraordinary Event, Epizootic.

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu Mgr. Marku Tomašíkovi, PhD. za jeho odborné vedení, cenné rady, trpělivost a čas, který mi věnoval. Poděkování rovněž náleží všem respondentům za spolupráci při získávání podkladů pro analytickou část práce. V neposlední řadě poděkování patří taktéž mému velkorysému nadřízenému Mgr. Borisi Cimrovi a rodině za podporu během studia, zejména pak mému starostlivému otci.

„Válečné umění nespočívá v tom, spoléhat, že nepřítel nepřijde, jeho základem je být na něj připraven. Nespočívá v odhadu, že útok je nepravděpodobný, ale v dokonalém zabezpečení vlastní pozice.“

Sun-c'

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	11
I TEORETICKÁ ČÁST.....	12
1 KRIZOVÁ KOMUNIKACE.....	13
1.1 SDĚLENÍ.....	13
1.2 FORMY A NÁSTROJE PRO SDĚLOVÁNÍ INFORMACÍ.....	14
1.3 MLUVČÍ.....	14
1.4 ZÁKLADNÍ ZÁSADY KRIZOVÉ KOMUNIKACE.....	15
1.5 RÁMCOVÉ VYMEZENÍ KRIZOVÉ KOMUNIKACE DLE OBLASTI PŮSOBNOSTI.....	15
1.5.1 Oblast bezpečnostních sborů.....	16
1.5.2 Oblast zdravotnictví.....	16
2 MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST.....	17
2.1 NATUROGENNÍ MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI.....	17
2.2 ANTROPOGENNÍ MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI.....	17
2.3 DĚLENÍ MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ PODLE MARTINA DLOUHÉHO.....	18
2.3.1 Očekávané a náhlé katastrofy.....	18
2.3.2 Přírodní a člověkem způsobené katastrofy.....	18
2.3.3 Katastrofy izolované a řetězené.....	18
2.4 ZÁTĚŽOVÉ SITUACE KRIZOVÉ A BĚŽNÉ.....	18
2.4.1 Krizové situace.....	19
2.4.2 Běžné zátěžové situace.....	19
2.4.3 Posttraumatická stresová porucha PTSP.....	19
3 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ.....	20
3.1 ORGÁNY ČINNÉ V KRIZOVÉM ŘÍZENÍ.....	20
3.1.1 Vláda.....	20
3.1.2 Ministerstva a jiné ústřední správní orgány.....	21
3.1.3 Česká národní banka.....	21
3.1.4 Orgány kraje a další orgány s působností na území kraje.....	21
3.1.5 Orgány obce s rozšířenou působností.....	22
3.1.6 Orgány obce.....	23
3.2 KRIZOVÝ PLÁN.....	23
3.3 KRIZOVÉ STAVY.....	24

4	KOMUNIKACE ORGÁNŮ VEŘEJNÉ SPRÁVY	25
4.1	FORMY KOMUNIKACE VEŘEJNÉ SPRÁVY VŮČI OBČANŮM PŘI NOUZOVÉM STAVU	25
4.2	PUBLIC RELATIONS	26
4.3	SOCIÁLNĚ-PSYCHOLOGICKÉ PŮSOBENÍ PUBLIC RELATIONS	26
4.4	SUBJEKTY PUBLIC RELATIONS	27
4.5	NÁSTROJE PUBLIC RELATIONS	27
II	PRAKTICKÁ ČÁST	29
5	VYBRANÁ MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST	30
5.1	EPIZOOTIE	30
5.2	AMP – HISTORICKÝ VÝVOJ VÝSKYTU	30
5.3	AMP – PŘÍZNAKY A PROJEVY	31
6	VÝSKYT AMP NA ÚZEMÍ ČR	33
6.1	GEOGRAFICKÉ ZNÁZORNĚNÍ VÝSKYTU AMP	35
7	LEGISLATIVA	37
7.1	ZÁKON O VETERINÁRNÍ PÉČI A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH SOUVISEJÍCÍCH ZÁKONŮ Č. 166/1999 SB. (DÁLE JEN VETERINÁRNÍ ZÁKON)	37
7.1.1	Příloha č. 2 veterinárního zákona	37
7.2	VYHLÁŠKA Č. 202/2004 SB., O OPATŘENÍCH PRO PŘEDCHÁZENÍ A ZDOLÁVÁNÍ AFRICKÉHO MORU PRASAT	37
7.3	ROZHODNUTÍ KOMISE 2003/422/ES ZE DNE 26. KVĚTNA 2003, KTERÝM SE SCHVALUJE DIAGNOSTICKÁ PŘÍRUČKA PRO AFRICKÝ MOR PRASAT	38
7.4	METODIKA KONTROLY ZDRAVÍ ZVÍŘAT A NAŘÍZENÉ VAKCINACE NA ROK 2018	38
7.5	KONCEPCE OCHRANY OBYVATELSTVA DO ROKU 2013 S VÝHLEDEM DO ROKU 2020	38
7.6	WORLD ORGANISATION FOR ANIMAL HEALTH - OIE	39
8	KOMUNIKACE STRAN STÁTNÍ VETERINÁRNÍ SPRÁVY	40
8.1	NAŘÍZENÍ STÁTNÍ VETERINÁRNÍ SPRÁVY	40
8.2	GRAFICKÉ ZNÁZORNĚNÍ ADRESÁTŮ VYDANÝCH NAŘÍZENÍ SVS	45
9	KOMUNIKACE STRAN MÉDIÍ	46
9.1	OBSAHOVÁ ANALÝZA	46
9.2	WEBOVÝ PORTÁL WWW.PARLAMENTNILISTY.CZ	48
9.3	WEBOVÝ PORTÁL WWW.AFRICKYMORPRASAT.CZ	50

10	GRAFICKÉ ZNÁZORNĚNÍ OBSAHOVÉ ANALÝZY	54
10.1	ČETNOST ZASTOUPENÍ PŘÍSPĚVKŮ VE VYBRANÝCH MÉDIÍCH.....	54
10.2	ČETNOST VYDANÝCH ČLÁNKŮ VE SLEDOVANÉM OBDOBÍ.....	55
10.3	POMĚR VYDANÝCH ČLÁNKŮ VE SLEDOVANÉM OBDOBÍ.....	56
10.4	ČETNOST ZASTOUPENÍ KLÍČOVÝCH SLOV V TITULCÍCH V OBDOBÍ ČERVEN – SRPEN 2017	57
10.5	ČETNOST ZASTOUPENÍ KLÍČOVÝCH SLOV V TITULCÍCH V OBDOBÍ ČERVEN 2017 – ÚNOR 2018.....	58
11	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	59
11.1	ANALÝZA VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	59
12	DOPORUČENÍ VYPLÝVAJÍCÍ Z PROVEDENÝCH ANALÝZ	66
	ZÁVĚR	68
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	69
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	71
	SEZNAM OBRÁZKŮ	72
	SEZNAM TABULEK	73
	SEZNAM GRAFŮ	74

ÚVOD

Bakalářská práce pojednává o krizové komunikaci při mimořádné události, kterou je hromadná nákaza zvířat ve Zlínském kraji. Tato událost výrazným způsobem ovlivňuje životy místních obyvatel a ukazuje aspekty spolupráce mezi státní správou a samosprávnými orgány. Bakalářská práce se věnuje aktuálnímu tématu. Cílem bakalářské práce je analyzovat krizovou komunikaci této mimořádné situace a navrhnout její zdokonalení.

Bakalářská práce je rozčleněna na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se zabývá bližším určením pojmů ve vztahu ke komunikaci, krizi a mimořádné události. Jsou zde vymezeny subjekty krizové komunikace, základní zásady a nástroje krizové komunikace.

Praktická část se zabývá krizovou komunikací při vybrané mimořádné události, když tato je věnována zvolenému tématu aktuálního dění zcela ojedinělé mimořádné události, kterou je africký mor prasat. Nebezpečná nákaza virového původu byla potvrzena na území České republiky historicky poprvé v červnu 2017. Přestože již uběhl téměř rok od nálezů prvního uhynulého zvířete s určením diagnózy afrického moru prasat, situace není zcela uzavřena a virus i nadále odolává snaze o kontrolu. Na vyřešení vzniklé události se stále intenzivně pracuje, s čímž je bezprostředně spjata právě i krizová komunikace. Specifikováno bude onemocnění samotné, dále související legislativa určující kompetence a úkoly zúčastněných subjektů. Pozornost bude věnována postupu stran dotčených úřadů pro úspěšné zvládnutí situace, především pak prostřednictvím komunikačních prostředků. Prioritního významu se dostane zaměření na komunikaci státní veterinární správy jakožto orgánu veřejné správy a rovněž na komunikaci médií. Posouzeno bude i mínění veřejnosti, která k tomuto dostane prostor díky dotazníkovému šetření. Provedením analýzy a navržením doporučení vedoucích k zefektivnění krizové komunikace budou završeny stanovené zásady pro vypracování a cíle práce.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 KRIZOVÁ KOMUNIKACE

Komunikace jako taková je založena především na správném předávání informací a jejich porozumění. Úvodem je tedy zapotřebí vysvětlení základních pojmů, které nám přiblíží poznání významu a souvislostí.

Původ slova komunikace je odvozen z latinského *communicare*, kdy tento výraz lze přeložit jako *sdělit, spojovat, svěřovat*. Jedná se o způsob dorozumívání, který probíhá prostřednictvím mluvené řeči či psaného textu mezi jednotlivými subjekty. Umění komunikace je neustálý proces, jenž každého provází na denní bázi. Snahou by mělo být cílené zlepšování se v této dovednosti. Prioritního významu se pak dostává krizové komunikaci samotné, zejména je-li průvodcem v mimořádné události. V kontextu takového pojetí je nezbytností dodržování základních zásad a postupů určených pro krizovou komunikaci při mimořádné události.

Krizová komunikace (dále jen „KK“) člověka provází nejen v období krize samotné, ale jejím zásadním významem je prevence krizí. Snahou je eliminace možnosti vzniku krize. V průběhu zvládnutí mimořádných událostí se cílem stává zajištění dostatečné informovanosti a tím i reálné vnímání skutečného stavu.

Proces KK obnáší zajištění takových metodických postupů, které povedou ke zvýšení povědomí o právě probíhající situaci, navýšení důvěryhodnosti a tím i důvěry samotné, naopak snížení znepokojení provázené strachem z neznáma a nastolení řešení nepříjemného vnímání nastalé situace. Prioritním se stane sdělení samotné, způsob jeho přenosu a forma prostředku k tomu zvolenému.

1.1 Sdělení

V publikaci s názvem *Krizová komunikace a komunikace rizika* Štěpána Vymětala (2009, str. 122) se nachází doporučení, jak správně naformulovat sdělení. Nejsnáze jej lze definovat prostřednictvím odpovědí na uvedené otázky:

- „*Tři nejdůležitější věci, které by publikum vědět mělo.*
- *Tři nejdůležitější věci, které by publikum vědět chtělo.*
- *Tři nejdůležitější věci, které, pokud by byly zdůrazněny, by vedly k dezinformacím.*“ [1]

V úsilí o vybudování důvěry je zapotřebí projevit empatii a upřímnost. Naopak vyhnout se je zapotřebí předávání výhradně technických informací. Pro pochopení sdělení by měla být spíše volena jednoduchá forma, kdy tato bude složena z několika krátkých, na sebe navazujících předávaných zpráv. Ty nejzásadnější pak budou opakovány. Pro zdůraznění klíčových zpráv lze také použít obrazovou vizualizaci či grafické znázornění.

1.2 Formy a nástroje pro sdělování informací

Významnou roli hraje vhodný výběr přenosu sdělení, který je podřízen situaci samotné. Mezi základní nástroje předávání informací patří:

- média ve smyslu televizního a rádiového vysílání;
- internet, noviny;
- tisk;
- telefonní linky;
- tisková konference.

Jestliže je zvolena forma přenosu informace pomocí prostředků elektronických komunikací, bývá dosaženo maximální dostupnosti a rychlosti. Tisková sdělení se v dnešní době zdají být poněkud archaická, když jejich obsah již není natolik aktuální v porovnání s elektronickou formou. Tisková konference může oproti psané formě přinést větší ustálení případného neklidu. Mluvčí má možnost projevit empatii a příhodným způsobem zareagovat na náladu ve společnosti. Nevýhodou je pak limitní počet možných kladených otázek.

1.3 Mluvčí

Klíčovou úlohou se stává vhodný výběr mluvčího. Nejenže by měl zvládat dovednost umění komunikace, ale také by měl působit jako osoba mající dostatečnou odbornou způsobilost pro vyhodnocení vzniklé situace. Jde tedy o vytvoření dojmu upřímnosti a autentičnosti. Jedině tak si získá důvěru veřejnosti a předejde vzniku nesvárů a nepokojů. Podstatou je schopnost asertivního jednání, uvědomění si důležitosti neverbální komunikace, která je postavena na roveň komunikaci verbální.

1.4 Základní zásady krizové komunikace

Základní zásady KK předpokládají připravenost mluvčího na vzniklou situaci. Podstatným prvkem se jeví plánování, analýza a následné vyhodnocování průběhu KK. Mluvčí by měl zaujmout vedoucí stanovisko, s uvědoměním si důrazu kladeného na neverbální komunikaci. Veřejnost je třeba brát za rovnocenného partnera. Rovněž je nezbytné aktivně naslouchat potřebám. Projev KK by neměl být příliš emotivní, což ovšem nevylučuje možnost zvýšení hlasu pro větší důraz. Účelově volíme jasnou, přesnou, srozumitelnou a empaticky podanou informaci sestávající z několika krátkých sdělení.

Martin Dlouhý (2014, str. 31) ve své knize o Krizové komunikaci uvádí „*Desatero krizové komunikace*“ [2], které umožňuje jednoduchý přehled závazných pravidel pro úspěšně zvládnutou KK.

- 1) Sdělení by mělo být složeno z krátkých zpráv, řečené by mělo být relevantní, tzn. podloženo důkazy.
- 2) Sdělení by nemělo být nijak rozsáhlé.
- 3) Sdělení by mělo být řečeno vícekrát.
- 4) Sdělení by mělo být podáno jednoduše bez použití slov cizího původu, snahou je srozumitelnost informace.
- 5) Dbáme významu neverbální komunikace.
- 6) Používáme obrazovou vizualizaci či grafické znázornění.
- 7) Sdělení je formulováno pozitivní formou bez použití záporů.
- 8) Dbáme na získání důvěry.
- 9) Dbáme na potřeby a zájmy veřejnosti.
- 10) Reflektujeme mediální obraz.

1.5 Rámcové vymezení krizové komunikace dle oblastí působnosti

Následující část se zaměřuje na prvky KK, které jsou příznačné dle oblastí působnosti, v tomto případě se bude jednat o práci bezpečnostních sborů a zdravotního personálu. Prioritní význam ochrany nejen veřejnosti, ale i členů bezpečnostních sborů vede v patrnosti i autor Štěpán Vymětal v knize *Krizová komunikace a komunikace rizika*. [1]

1.5.1 Oblast bezpečnostních sborů

Do okruhu bezpečnostních sborů řadíme Policii ČR, Hasičský záchranný sbor ČR, Celní správu ČR a Vězeňskou službu ČR. Dále sem patří Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace. Je nutné si uvědomit, že KK v rámci uvedených okruhů bezpečnostních sborů lze označit za velmi citlivou, když k ní dochází především ve velmi vyhrocených situacích. Dopad zde není pouze na širokou veřejnost, ale i na pracovníky jednotlivých sborů. V rámci činnosti Policie ČR se mluví o systému Posttraumatické intervenční péče, jehož vznik se datuje rokem 1998 jako jedné ze složek programu Phare. Pomoc je určena policistům a hasičům, jelikož se při výkonu svého povolání mnohdy setkávají se zvýšeným rizikem náročných a zátěžových situací, kdy dochází k přímému ohrožení jejich života a zdraví.

Dalším ze způsobů ochrany a péče je Anonymní telefonní linka pomoci v krizi. Tato je určena příslušníkům sborů i občanům jako první psychologická pomoc.

Nezanedbatelnou roli mají Antikonfliktní týmy, které spadají pod Ředitelství služby pořádkové policie a služby železniční policie. Jejich úkolem je především prevence agresivního jednání na různých akcích, když nasazení policejních složek by mohlo vzbudit negativní reakce.

1.5.2 Oblast zdravotnictví

Pro oblast zdravotnictví si klade KK dle Vymětala (2009, str. 147) za úkol „*poskytovat nejpotřebnější informace, motivovat vhodné postupy a podporu na straně veřejnosti, podporovat atmosféru zvládnutí, posilovat spolupráci a vzájemnou pomoc, snižovat úzkost a jiné negativní emoce a pomáhat zachraňovat životy.*“ [1]

Pojmy bezpečnost a zdraví jsou neodlučitelně spjaté. Nasnadě je věnovat pozornost zvýšené zdravotní zranitelnosti, která odráží problematiku dnešních dní spočívající v globálním oteplování, růstu organizovaného zločinu, terorismu, zvýšené migraci obyvatelstva a dalším rizikům. Zmíněné způsobuje změny v chování pacientů, když ve víře v dokonalost systému snižují vlastní odpovědnost za zdraví. Jako i v dalších oblastech je i zde velmi důležitou složkou prevence spočívající v přípravě plánů pro krizové situace a traumatologických plánů. Jako komunikační prostředek jsou volena média.

2 MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST

Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů č. 239/2000 Sb. definuje pojem mimořádná událost (dále jen „MU“) v § 2, písmeno b) „*jako škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.*“ [3]

2.1 Naturogenní mimořádné události

Naturogenní MU mají původ v přírodě, jejich základní členění lze definovat následně.

Živelné pohromy:

- rozsáhlé povodně, nebo naopak dlouhodobá sucha;
- zemětřesení a s tím spojené sesuvy půdy;
- vichřice;
- dlouhotrvající inverzní situace apod.

Hromadné nákazy:

- epidemie (hromadné nákazy osob);
- epizootie (hromadné nákazy zvířat);
- epifytie (hromadné nákazy polních kultur).

2.2 Antropogenní mimořádné události

Antropogenní MU jsou způsobeny činností člověka a jejich základní typy je možno označit dle níže uvedeného.

Provozní havárie:

- radiační havárie;
- havárie způsobené nebezpečnými chemickými látkami;
- znečištění ekosystému havárií velkého rozsahu.

Sociálně – ekonomická havárie:

- hrozba ztráty demokratických základů státu vlivem teroristického či jiného extremisticky založeného útoku;

- hrozba ztráty finanční a devizové jistoty státu;
- migrace obyvatelstva;
- přerušování v dodávkách léčiv a zdravotnického materiálu.

2.3 Dělení mimořádných událostí podle Martina Dlouhého

Dalším možným dělením mimořádných událostí je v pojednání o Krizové komunikaci v zátěžových situacích autora Martina Dlouhého a kolektivu [2] následující:

2.3.1 Očekávané a náhlé katastrofy

Jedná se o takové události, které je možno v odlišné míře předvídat a předem se náležitě připravit, případně je i odvrátit. U očekávaných odpadá moment překvapení a složky záchranného systému mají dostatečný prostor na reakci.

2.3.2 Přírodní a člověkem způsobené katastrofy

Přírodní i člověkem způsobené katastrofy je možno vymezit každou zvlášť, nicméně ve značné míře se objevuje jejich současné působení. Dle Martina Dlouhého (2014, str. 8) „obecně platí, že přírodní katastrofy mají na psychiku jedince menší dopad než katastrofy, kde je původcem člověk. Pokud jde o události, které člověk způsobuje druhým záměrně (terorismus), je negativní dopad na psychiku lidí nejsilnější.“ [2]

2.3.3 Katastrofy izolované a řetězené

Uvedené rozlišení určuje, zda se jedná o jednorázovou událost, či zda dochází k takzvanému domino efektu, kdy první katastrofa může mít za následek několik dalších.

2.4 Zátěžové situace krizové a běžné

Zátěžové situace vnímáme povětšinou spíše negativně a bereme je za nežádoucí. Nelze však upřít jejich přínosu ve smyslu mobilizace vlastních sil směřující k vyšším výkonům, mnohdy i k nalézání inovativních způsobů řešení. Jaroslava Ester Evangelu ve svém pojednání o Krizové komunikaci a efektivním zvládnutí krizových a zátěžových situací [4] uvádí rozdělení zátěžových situací, které hodnotíme jako nepříjemné, do dvou základních kategorií.

2.4.1 Krizové situace

První z nich Evangelu (2013, str. 10) označuje za krizové situace, „do kterých patří všechny mimořádné zátěžové události, se kterými se můžeme v životě setkat. Zpravidla jsou hůře předvídatelné nebo dokonce zcela nepředvídatelné, ohrožující jedince nebo celé skupiny, vyvolají nouzový stav a akutní řešení.“[4] Jedná se tedy o jednorázové mimořádné události, jejichž původcem mohou být havárie chemické či technologické, rozsáhlé povodně, případně dopravní havárie. Naproti tomu se však můžeme setkat i s dlouhodobými prožitky právě v reakci na jednorázovou mimořádnou událost, jež se projevují jako posttraumatický syndrom.

Krizová situace je definována krizovým zákonem, který známe jako zákon č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů. Jedná se tedy o takové situace, kdy dojde k vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu nebo stavu ohrožení státu.

2.4.2 Běžné zátěžové situace

Druhou kategorii Evangelu (2013, str. 10) nazývá běžnými zátěžovými situacemi. „Do této oblasti zařadíme všechny zátěžové situace, které se objevují v osobním nebo profesním životě. Jsou to stresy, které vyplývají z toho, že žijeme.“[4]

2.4.3 Posttraumatická stresová porucha PTSP

Pojem posttraumatická stresová porucha znamená reakci na nepříjemný prožitek vzniklý vlivem mimořádné události či jiné katastrofy. Tato však přichází se značným prodlením, mnohdy až s odstupem šesti měsíců. Objevuje se opakované prožívání předchozího stresu, dochází ke ztrátě schopnosti pozitivního smýšlení, ztrátě sociálního kontaktu. Jedinec si může klást za vinu vznik havárie/katastrofy. V důsledku jde o to, že postižená osoba se nedokáže vyrovnat se zkušeností z mimořádné události, což vede k depresím, nespavosti, úzkostným stavům a depersonalizaci. Postižená osoba je pak nucena podstoupit léčbu spočívající v psychoterapii a farmakoterapii. Prioritní se stává proces opětovného začlenění do běžného života.

3 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ

Krizové řízení bývá rovněž označováno jako krizový management. Jedná se o souhrn opatření, která jsou aplikována v náhlých stavech možného vzniku ohrožení, jejichž cílem je zajištění bezpečnosti situace. Za zásadní činnost, která provází krizové řízení, je možno označit analýzu rizik. Krizové řízení se pak používá ve všech oblastech lidské činnosti, pro představu kupříkladu ve finančnictví, zdravotnictví a sociálním zabezpečení.

Zákon č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů [3] vymezuje pole působnosti a stanovuje oblast pravomocí z pohledu státních orgánů, orgánů územně samosprávných celků v připravenosti na krizové situace a pro ochrany kritické infrastruktury. Rovněž jsou zde vzpomenuty práva a povinnosti právnických a fyzických osob pro tyto situace. Důraz je kladen na potřebu pravidelného provádění analýzy a jejího vyhodnocení tak, aby vznikla adekvátní připravenost na vznik krizové situace a schopnost tyto řešit se souběžným zabezpečením nutných opatření k ochraně kritické infrastruktury.

3.1 Orgány činné v krizovém řízení

Orgány činné v krizovém řízení jsou určeny krizovým zákonem, a jejichž rozdělení je následovné.

3.1.1 Vláda

- zřizovatel Ústředního krizového štábu jako pracovního orgánu pro řešení krizových situací;
- úkoluje ostatní orgány činné v krizovém řízení a plní dozorčí funkci;
- vyhláší nouzový stav;
- je oprávněna nařídít evakuaci osob, zákaz vstupu a pohybu osob na určeném území;
- je oprávněna kontrolovat pohyb finančních prostředků, kupříkladu zákazem zřizování účtů v České republice nerezidentním osobám nebo zákazem provádění plateb z České republiky do zahraničí;
- je oprávněna omezit vstup na území České republiky cizím státním příslušníkům.

3.1.2 Ministerstva a jiné ústřední správní orgány

- zřizovatelé pracovišť krizového řízení;
- jejich úkolem je příprava krizového plánu, který je zapotřebí schválit ministrem nebo vedoucím pracovníkem jiného ústředního správního úřadu;
- zřizovatelé krizových štábů;
- systematicky zpracovávají analýzy potřebné k vyhodnocení kritické infrastruktury;
- správci údajů potřebných pro vyhodnocení připravenosti na krizovou situaci a tyto bezodkladně poskytují na dožádání, nebrání-li jim v tom zvláštní právní předpis;
- dotčenými ministerstvy pak jsou Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo dopravy a Ministerstvo průmyslu a obchodu.

3.1.3 Česká národní banka

- zřizovatel krizového štábu;
- eviduje soupis možných zdrojů rizik;
- analyzuje ohrožení;
- zpracovává krizový plán, který je předkládán ke schválení guvernérů České národní banky.

3.1.4 Orgány kraje a další orgány s působností na území kraje

Hejtman

- je přímo odpovědný na veškeré činnosti související s krizovou situací;
- zřizovatel bezpečnostní rady kraje, kterou současně řídí;
- zřizovatel krizového štábu kraje, který současně řídí;
- vyhlašuje stav nebezpečí;
- za stavu nebezpečí je oprávněn vyžadovat pracovní povinnost, výpomoc či poskytnutí věcného prostředku, když uvedené je potřebné pro zdárné řešení nastalé situace;
- je oprávněn nařídit evakuaci obyvatelstva.

Krajský úřad

- zřizovatel pracoviště krizového řízení;
- ve spolupráci s hasičským záchranným sborem kraje se podílí na přípravě krizového plánu kraje a plní úkoly v něm stanovené.

Hasičský záchranný sbor kraje

- zpracovatel krizového plánu kraje a obcí s rozšířenou působností (dále jen „ORP“);
- je podřízen a úkolován Ministerstvem vnitra, hejtmanovi a starostům ORP;
- je oprávněn sestavovat soupisy o kapacitách zdravotnických, ubytovacích a stravovacích zařízeních;
- je oprávněn evidovat obsah a objem výroby ve vztahu k zásobám surovin, polotovarů a hotových výrobků;
- je oprávněn evidovat počty a umístění skladovacích ploch nebezpečných látek;
- jeho povinností je na dožádání seznámit obce a právnické či fyzické osoby s možnými typy ohrožení, připravenosti a způsobu jeho zamezení.

Policie České republiky

- plně spolupracuje s hasičským záchranným sborem kraje;
- její povinností je zabezpečení přípravy pro řešení krizových situací.

3.1.5 Orgány obce s rozšířenou působnostíStarosta ORP

- úkolem starosty obce s rozšířenou působností je zajistit připravenost na krizovou situaci na celém území ORP;
- starosta tedy zajišťuje včasné varování a předávání informací všem osobám nacházejícím se na území ORP nebo obce;
- starosta je přímo podřízen hejtmanovi.

Obecní úřad ORP

- má v kompetenci přípravu obce na řešení krizových situací;
- vede evidenci údajů nezbytných pro rozhodování v rámci krizových situací, zejména údaje o počtu obyvatelstva;
- zřizovatel pracoviště pro krizové řízení.

3.1.6 Orgány obce

Starosta

- zřizovatel krizového štábu;
- úkolem starosty je zajistit připravenost na krizovou situaci na celém území obce.

Obecní úřad

- zajišťuje včasné informování a varování dotčených osob v souvislosti se vzniklým ohrožením.

Role koordinačního orgánu v přípravě na krizové situace spadá do kompetence Ministerstva vnitra.

3.2 Krizový plán

Krizový plán si klade za cíl připravenost na jakoukoliv možnou eventualitu, podstatou je definování postupů. Dle Václava Svobody [5] rozlišujeme šest základních stádií v přípravě krizového plánu:

- 1) Analýza možných potíží – v ideálním případě se analýza zpracovává v písemné podobě, poukazuje na možné příčiny potíží.
- 2) Příprava plánu – posloupný krok po vypracování analýzy, který zapracovává veškerá možná rizika vyplývající z předchozího šetření.
- 3) Personál krizového plánu – stanovení odpovědných osob s vymezením pole jejich působnosti.
- 4) Komunikační prostředky – plán by měl obsahovat výběr a určení množství adekvátních komunikačních prostředků (telefonní linky, e-mail, internet).
- 5) Trénink – osoby zodpovědné za realizaci krizového plánu by měly podstupovat cvičení jeho provedení pro maximální možnou připravenost.
- 6) Simulační cvičení – praktický nácvik průběhu mimořádné události se všemi dotčenými subjekty (policie, hasiči, zdravotníci).

3.3 Krizové stavy

Krizový zákon dále vymezuje jednotlivé druhy krizových situací s určením orgánu odpovědného za jejich řešení s určením místní a časové příslušnosti. Pro lepší přehlednost zmíněné nalezneme v následující tabulce.

Tab. 1. Krizové stavy. [Zdroj: www.hzscr.cz]

Druh	Vyhlašující orgán	Důvod	Územní rozsah	Časová účinnost
Stav nebezpečí	Hejtman (primátor hl.m. Prahy)	Ohrožení života, zdraví, majetku, životního prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, IZS nebo subjektu kritické infrastruktury	Celý kraj nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů; prodloužení je přípustné jen se souhlasem vlády
Nouzový stav	Vláda (při nebezpečí z prodlení předseda vlády)	V případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost	Celý stát nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů; prodloužení je přípustné po předchozím souhlasu Poslanecké sněmovny
Stav ohrožení státu	Parlament na návrh vlády	Je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy	Celý stát nebo jeho část	Bez omezení
Válečný stav	Parlament	Je-li ČR napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení	Celý stát	Bez omezení

4 KOMUNIKACE ORGÁNŮ VEŘEJNÉ SPRÁVY

Komunikace orgánů veřejné správy obnáší styk správních úřadů s veřejností. S myšlenkou trvalé připravenosti dochází k vytváření strategických cílů. Tyto jsou opřeny o vědomí nerovného postavení jednotlivých subjektů, s odůvodněním nižší úrovně legislativního povědomí veřejnosti ve srovnání s pracovníky veřejné správy. Pro vytvoření pozitivního vnímání úřadu veřejností je nutné stanovit body strategických cílů. V publikaci PhDr. Josefa Duplinského, CSc. a RNDr. Šárky Brychtové, PhD., s názvem Komunikace ve veřejné správě [6] jsou tyto vymezeny jako:

- nutnost vytvoření důvěry, které lze dosáhnout profesionálním vystupováním a otevřeným přístupem;
- transparentní jednání provázené vstřícným přístupem při předávání informací;
- nastolení dojmu, že činnost instituce lze označit jako efektivní.

Předpokladem pro úspěšnou komunikaci je vytvoření dialogu. Orgány veřejné správy by měli mít zájem nejen na předávání informací veřejnosti, ale také na zpětné vazbě, tedy získání poznatků od občanů. Touto cestou je možné lépe analyzovat cílovou skupinu.

Orgány veřejné správy preferují komunikaci v písemné formě, což velmi usnadňuje určení časové posloupnosti jednotlivých kroků.

4.1 Formy komunikace veřejné správy vůči občanům při nouzovém stavu

Jestliže si to situace vyžaduje a podmínky jsou natolik nepříznivé, když vedou k vyhlášení nouzového stavu, je forma předání tohoto rozhodnutí vymezena krizovým zákonem č. 240/2000 Sb. V souladu se zněním zákona o krajích č. 129/2000 Sb. je pak rozhodnutí o stavu nebezpečí vyhlášeno:

- věstníkem právních předpisů kraje, který je každému přístupný na krajských a obecních úřadech a dále na Ministerstvu vnitra. Rovněž dochází ke zveřejnění Věstníku krajem prostřednictvím dálkového přístupu;
- dalším způsobem distribuce rozhodnutí o vyhlášení nouzového stavu je jeho zveřejnění na úředních deskách kraje či obecních úřadů;

- pro zajištění maximální možné míry informovanosti je pak takové rozhodnutí také předáno dalšími vhodnými způsoby, především hlášením místního rozhlasu a prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků.

4.2 Public relations

Obecné pojetí významu Public relations (dále jen „PR“) spočívá v komunikaci subjektu vůči veřejnosti. Existuje mnoho způsobů jak definovat slovní spojení PR. V publikaci Václava Svobody Public relations moderně a účinně (2009, str. 17) nalezneme definici zvanou jako určitou pracovní formu:

„Public relations jsou sociálně komunikační aktivitou. Jejím prostřednictvím organizace působí na vnitřní i vnější veřejnost se záměrem vytvářet a udržovat s ní pozitivní vztahy a dosáhnout tak mezi oběma vzájemného porozumění a důvěry. Public relations organizace se také uplatňují jako nástroj jejího managementu.“ [5]

Cílem je tedy zlepšení komunikace s okolím ve smyslu pozitivního ovlivňování veřejného mínění. PR je úzce spjata s marketingem, reklamou a propagací.

4.3 Sociálně-psychologické působení Public relations

Václav Svoboda ve své publikaci Public relations moderně a účinně [5] staví působení PR do sociálně-psychologické roviny. Ve snaze o pozitivní ovlivňování veřejného mínění se zaměřujeme na minimalizaci konfliktů prostřednictvím stejnorodosti vlastních zájmů se zájmy veřejnosti. Realizaci procesu si lze představit jako nalézání eventualit v komunikaci, porozumění stavu, jeho poznání a vzniku důvěry. Další stadiem obnáší porozumění protistrany, jejím zájmům a otevřenosti v komunikaci. Posloupným krokem je nastolení vlastních potřeb protistraně. Poslední fází se v ideálním případě stane nalezení shody.

Strategické cíle PR:

- dlouhodobé záměry;
- utužit loajalitu protistran;
- rozšíření spolupráce.

Taktické cíle PR:

- krátkodobé záměry;
- zvýšení povědomí o konkrétní situaci.

Komunikační proces PR probíhá ve dvou úrovních, osobní a neosobní. V případě osobní komunikace hovoříme o setkání ve formě osobní návštěvy, kdy se jedná o historicky nejstarší metodu. Pro neosobní komunikaci využíváme tisková a elektronická média, internet, výstavy a veletrhy a další. V případě neosobní komunikace nemáme k dispozici přímou zpětnou vazbu.

4.4 Subjekty Public relations

Pro subjekty PR je motivací vytvořit u veřejnosti pocit angažovanosti a tím posílit demokratické vnímání společnosti.

- stát;
- firmy;
- společenské a zájmové organizace;
- občané.

Úkolem státu je aktivní vytváření pocitu angažovanosti a tím i posilování demokratického pojetí společnosti. Pro firmy je prioritní stanovení hodnot, ze kterých mají prospěch. Společenské a zájmové organizace věnují pozornost sociálně podpůrným aktivitám. Občané vnímají vlastní důležitost ve smyslu zapojení se do společenských aktivit na úrovni rodiny, školství nebo v oblasti politiky.

4.5 Nástroje Public relations

Nástroje PR lze rozdělit na přímé a nepřímé. Mezi ty přímé budeme řadit takové, jež znamenají bezprostřední komunikaci. Interpersonální komunikace obnáší přímý sociální kontakt. O nepřímých nástrojích PR mluvíme v souvislosti se zprostředkovanou komunikací přes média.

Petr Němec ve svém publikaci Public relations, Praxe komunikace s veřejností uvádí rozdělení mediální scény do tří skupin, kdy se konkrétně jedná o média tištěná, dále média elektronická a agentury. [7]

- tištěná média dále dělíme dle periody jejich vydání na deníky, týdeníky, měsíčníky. V souvislosti s deníky mluvíme o ranících, odpoledních a večernících;
- pod pojmem elektronická média rozumíme rozhlas, televizi, internet apod.;
- agentury poskytují informační podporu všem médiím. Jejich podstatou je rozmístění svých zpravodajů po celém světě, proto je možné zajistit bezprostřední informovanost o dění takřka kdekoliv a kdykoliv. Mezi nejznámější agentury řadíme Reuters, AP (Associated Press, centrála v New Yorku). V rámci ČR je nejvýznamější ČTK (Česká tisková kancelář).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 VYBRANÁ MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST

Zvoleným tématem vybrané mimořádné události pro navazující praktickou část práce se stane popis naturogenní MU s označením epizootie, tedy hromadné nákazy zvířat. Konkrétně se jedná o africký mor prasat (dále jen „AMP“). Nejdříve bude specifikována nákaza samotná, její původ a rozsah prvotního výskytu.

5.1 Epizootie

Pod pojmem epizootie se rozumí hromadné onemocnění zvířat. Charakteristickým prvkem je omezená oblast výskytu nákazy, která se označuje jako ohnisko. Jedním z možných zdrojů nákazy je přenos vzduchem, tzv. aerogenní cesta. Dalším způsobem může být nekontrolované přemísťování zvířat či volně žijící zvěře. Neméně závažnou roli však hraje i pasivní přenos, jež obnáší zapříčinění vlivem lidského jednání, kdy k přenosu dochází prostřednictvím dopravních prostředků anebo krmivem. Do této kategorie patří také dovoz veterinárního zboží z jiných zemí.

Vědní disciplína zabývající se danou problematikou je označována jako epizootologie. Účelem je zkoumání zákonitostí nákazy zvířat, kdy získané poznatky slouží především k ochraně hospodářských zvířat. Náležité pozornosti se ovšem dostává i dalším zvířatům, i těm docela drobným, když je v nich spatřováno ohrožení ve smyslu zdrojů a přenašečů nákazy, čímž mohou ohrozit nejen ostatní zvířata, ale i člověka.

Ochrana zvířat před hromadnými nákazami a zvládnutí epizootií spadá do gesce Státní veterinární správy (dále jen „SVS“). Dalšími úkoly SVS je monitoring a varování. Preventivní opatření proti dalšímu šíření nákazy pak mají na starosti chovatelé samotní. Průběžně kontrolují zdraví svých zvířat, zejména pak těch volně se pasoucích.

5.2 AMP – historický vývoj výskytu

AMP byl poprvé diagnostikován v roce 1921 v Keni, kdy se vir rozšířil z tamních divokých prasat bradavičnatých na prasata domácí. Z místa původu byl tudíž odvozen název nákazy. Aktuálně je nemoc lokalizována spíše ve státech jižně od Saharské pouště. Není však epidemiologické povahy, příhodnější označení lze spíše určit jako endemický charakter, což znamená běžný výskyt bez prostorového šíření. Je známo, že zde virus postihuje čtyři druhy prasatovitých. Konkrétně se jedná o prase divoké, prase bradavičnaté, dále štetkouna šedého a štetkouna afrického.

Nemoc se rozšířila i mimo africký kontinent. Výskyt AMP byl hlášen na Kubě v roce 1971. Další lokalitou se v rozmezí let 1978 až 1981 stala Brazílie. Následně v letech 1978 až 1984 dokonce i Haiti. V uvedených případech bylo nutné přistoupit k utracení domácích prasat, v součtu se jednalo o stovky tisíc kusů. Nemoc v důsledku způsobila značné ztráty pro chovatele.

Rozšíření nákazy se ovšem nevyhnulo ani Evropě. První případ byl zaznamenán na území Iberského poloostrova v polovině minulého století, kde byl evidován endemický výskyt nemoci až do roku 1995, kdy se podařilo nákazu zcela odstranit. Dalším místem v Evropě s potvrzenou nákazou je Sardinie. Zde se AMP vyskytuje dodnes, rovněž pouze endemicky. Na ochranu před dalším šířením viru byla přijata přísná veterinární opatření, která jsou uplatňována v oblasti vývozu masa a masných produktů.

V současnosti se AMP vyskytuje především v oblasti pobaltských států a Polska. Odtud se dále rozšířil přes Zakavkazsko hlouběji do Evropy. Rok 2007 byl zásadním pro markantní rozšíření viru. První případy byly hlášeny z června v Gruzii, kdy panuje domněnka o zanesení viru prostřednictvím lodní dopravy. Odtud se rychle rozšířil do Arménie. V této zemi byla nákaza potvrzena v srpnu 2007 a její výskyt je evidován dodnes. Dalšími postiženými územími se stalo Čečensko a v roce 2008 i Severní Osetie.

V letech 2011 až 2013 bylo hlášeno výrazné rozšíření viru de facto na celém území Ruska. Ohniska nákazy se přiblížila až na pomezí Běloruska a Ukrajiny. V roce 2014 byl hlášen výskyt AMP v Polsku, Estonsku a Lotyšsku. S ohledem na velké vzdálenosti mezi jednotlivými ohnisky nákazy panují opodstatněná podezření na zapříčinění vlivem chování člověka, když nelze vše odůvodnit pouze přirozenou migrací. Je udáváno, že právě přirozenou migrací se může virus rozšířit rychlostí přibližně 30 km ročně. Naproti tomu v důsledku lidského jednání tuto rychlost lze navýšit až na vzdálenost stovek kilometrů. Kupříkladu v Lotyšsku byl takto potvrzen původ nákazy právě masnými produkty pocházejících z Ruska. Bělorusko oficiálně přiznalo první nákazu až v roce 2016. Ukrajina dokonce o rok později, tj. v roce 2017. Téhož roku byl poprvé zaznamenán výskyt AMP i v České republice.

5.3 AMP – příznaky a projevy

O AMP mluvíme jako o akutním, vysoce nakažlivém onemocnění postižených prasat, které se svými příznaky v mnohém podobá klasickému moru prasat. Onemocnění provází

v prvních dnech vysoká horečka, až 42 °C. Prvotní příznaky jsou však znatelné teprve po snížení teploty. Nakažení jedinci jsou spíše malátní a těžce dýchají. Rovněž trpí nechutenstvím a nejsou ani schopni potravu přijímat, naopak u nich spíše dochází ke zvracení a krvavému průjmu. Viditelnými známkami onemocnění je cyanotická kůže, která se projevuje modravým až modrofialovým zbarvením. K úmrtí nemocných zvířat dochází velmi záhy od nákazy, obvykle se jedná o sedm dní po vypuknutí infekce. Tato vysoká téměř 100% letalita je pro AMP charakteristická. Vyskytují se však také i méně virulentní kmeny viru, které nemají tak rychlý průběh nemoci, k samotnému úmrtí pak dochází až po 45 dnech po nákaze. Existují však i tací jedinci, co dokáží odolat nákaze a přežít. Nicméně z těchto se stávají přenašeči viru a dále ji šíří v populaci.

Nejběžnějším způsobem přenosu je fyzický kontakt. Virus je obsažen v krvi, tkáňových tekutinách, vnitřních orgánech, jednoduše tedy ve všech tělních sekretech a rovněž také v exkretech. Na území Afriky a jižní Evropy je znám přenos i prostřednictvím různých druhů klíšťáků, kdy tito mohou vir přenášet i dlouhodobě, po dobu několika let. Ve střední a východní Evropě nebyl doposud obdobný přenos zaznamenán, nicméně nelze zcela vyloučit tuto možnost prostřednictvím některých druhů klíšťat. Obvyklým se tak pro oblast střední a východní Evropy stalo šíření nákazy skrze uhynulá zvířata, přímým kontaktem s nakaženými jedinci anebo nepřímo zamořenými masnými produkty. Virus není přenosný vzduchem a napadá pouze prasatovitě. Pro lidi není nikterak nebezpečný, když není možnost se jím nakazit. Člověk však může fungovat jako přenašeč. Dodržování zásad biologické bezpečnosti vede k zabezpečení a ochraně chovu. Taková opatření spočívají v zamezení kontaktu hospodářsky chovaných zvířat s volně žijícími a zajištění vhodného krmiva. Je nutno vyhýbat se krmení kuchyňskými zbytky.

Důležitým poznatkem je zákaz vakcinace. Nicméně nutno připustit, že aktuálně ani žádná ochranná očkovací látka neexistuje. Nemožnost léčby nabízí jediné možné řešení v boji s nemocí a tím je bezpodmínečná likvidace zvířat.

Mezi státy Evropské unie platí ochranná opatření za účelem zamezení dalšího šíření AMP. Jedná se především o důsledný dozor nad dovozem zvířat, masa a tepelně nezpracovaných produktů z oblastí s potvrzeným výskytem nákazy. Důraz je rovněž kladen na péči v hospodářských chovech spočívající v pravidelné kontrole zdravotního stavu zvířat, čištění, dezinfekci, dezinsekcii a deratizaci stájí a jiných prostor určených k chovu zvířat.

6 VÝSKYT AMP NA ÚZEMÍ ČR

Krizová situace, jejíž popis následuje, je pro území České republiky zcela bezprecedentní, když taková událost zde doposud nenastala. Podstatou dobře zvládnuté krize je její včasné řešení a zamezení dalšího šíření nákazy. Situace stran AMP je přehledně zmapována prostřednictvím časové osy v níže uvedené tabulce.

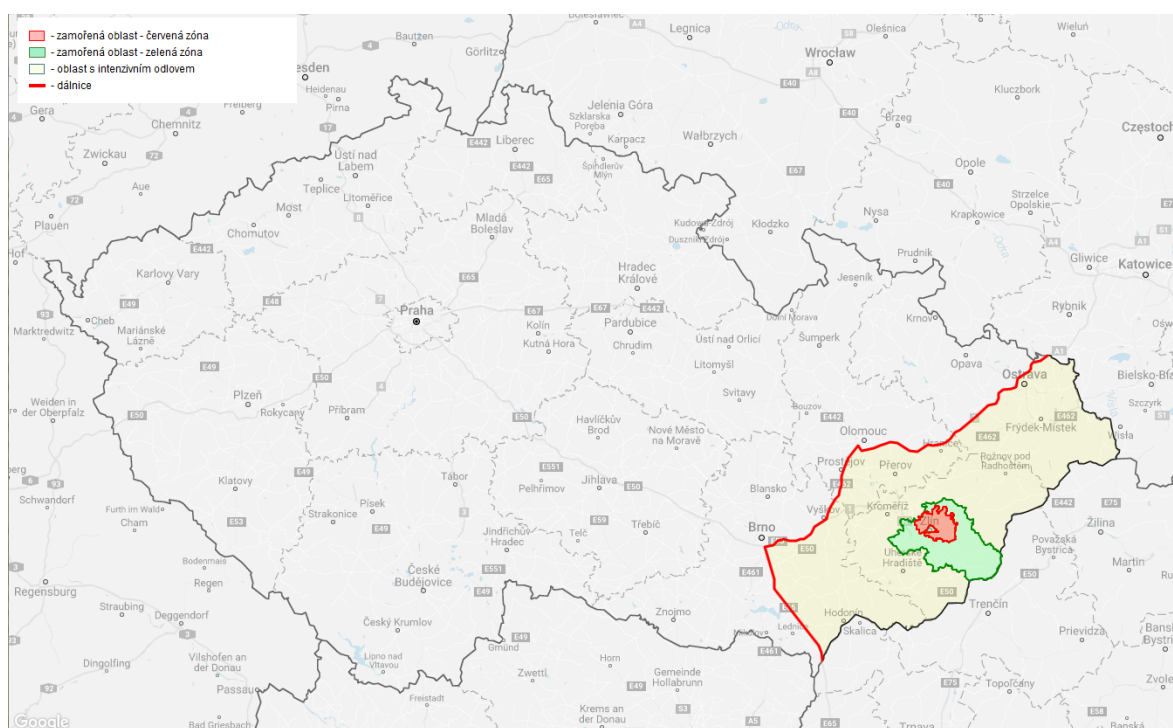
Tab. 2. Časová osa. [Zdroj: vlastní]

Datum	Popis
27. 6. 2017	Potvrzení historicky prvního výskytu AMP na území ČR u dvou uhynulých zvířat. Tato byla nalezena nedaleko Zlína. Došlo k vyhlášení mimořádných opatření s určením ochranných zón, kde vstoupil v platnost okamžitý zákaz lovu a krmení divokých prasat. Myslivci začali pracovat na vyhledávání uhynulých zvířat a nálezy ohlašovat. V oblasti domácího chovu bylo nutné prasata zabezpečit proti možnému kontaktu s divokými prasaty.
29. 6. 2017	Potvrzení třetího případu nákazy u uhynulého selete, které bylo nalezeno ve Zlíně – Lužkovicích.
4. 7. 2017	Dle stavu k tomuto dni nalezeno na Zlínsku v součtu 18 uhynulých divokých prasat. AMP potvrzen u 10 z nich.
13. 7. 2017	Nařízení ze strany státu o intenzivním lovu divokých prasat na celém území republiky. Došlo k povolení zakázaných způsobů lovu spočívající v lovu v oblastech sklizně obilí, dále bylo umožněno používat zařízení pro noční vidění. Pro okres Zlín byl vydán zákaz lovu a příkrmování zvířat. Byla určena oblast intenzivního lovu v blízkosti ohniska nákazy. Domácí chovatelé byli vyzváni k porážce svých prasat.
22. 7. 2017	Započaty práce pro vybudování ochranné linie tvořené kelímky s obsahem páchnoucí pěny. Účel zabránění migraci prasat, délka 40 km.
27. 7. 2017	Plošné proškolení myslivců veterináři pro odlov divokých prasat v oblasti s nákazou.
28. 7. 2017	Žádost tehdejšího ministra zemědělství Mariana Jurečky směřována vůči hejtmanu Zlínského kraje Jiřímu Čunkovi o vyhlášení mimořádného stavu. Tento požadavku vyhověl a v souvislosti s výskytem AMP byl vyhlášen stav nebezpečí v období 31. 7. – 29. 8. 2017.

Datum	Popis
4. 8. 2017	Započaty práce na výstavbě elektrického ohradníku kolem ohniska nákazy v délce 12 km. Dokončení je datováno dnem 5. 8. 2017.
9. 8. 2017	Došlo k vyhlášení zákazu vstupu do vymezené oblasti s ohniskem nákazy hejtmanem Jiřím Čunkem.
14. 8. 2017	Instalace klecí pro odlov prasat v oblasti ohnisku nákazy.
21. 8. 2017	Zapojení armádních veterinářů z rozhodnutí Ministerstva obrany.
11. 9. 2017	Povolení k odlovu divokých prasat přímo v ohnisku nákazy.
25. 9. 2017	Rozhodnutí Mariana Jurečky o zapojení příslušníků PČR do odstřelu zvířat, kdy toto bylo aktivně započato dnem 16. 10. 2017.
27. 9. 2017	Potvrzení AMP u prvního zvířete odchyceného do klece.
8. 11. 2017	Nañízená porážka domácích prasat v oblasti nákazy vymezené ohradníky nejdéle do 1. 12. 2017 s výjimkou chovů registrovaných dle plemenářského zákona.
22. 12. 2017	Ukončení zapojení policejních odstřelovačů, jejichž výsledkem bylo 141 ulovených kusů.
3. 1. 2018	Rozšíření nemoci mimo ohnisko nákazy z důvodu probíhajícího chřutí, kdy kňouři byli pod silným hormonálním tlakem, který je nutil k migraci. AMP byl potvrzen u 7 prasat mimo ohnisko nákazy, celkem byl AMP potvrzen u 191 zvířat.
9. 1. 2018	Rozšíření oblasti o katastry 4 obcí s nařízením porážky domácích prasat v termínu do 31. 1. 2018.
1. 2. 2018	Zmenšení zamořené oblasti na 40 % okresu Zlín, zejména jeho severní část. Rozhodnutí bylo vydáno Evropskou komisí na žádost ČR.
22. 2. 2018	Rozšíření zamořené oblasti o katastry dalších 17 obcí s nařízením porážky domácích prasat v termínu do 11. 3. 2018. V souhrnu byla dle stavu k 22. 2. 2018 celkem potvrzena nákaza AMP u 200 zvířat. V zamořené oblasti se jednalo o počet 190, dalších 10 případů bylo potvrzeno vně tuto oblast.

6.1 Geografické znázornění výskytu AMP

Níže uvedená mapa znázorňuje vyznačené území, jehož se ochranná opatření v souvislosti s výskytem AMP dotýkají především. Jedná se o pásmo s intenzivním odlovem, které je vymezeno dálnicí a státními hranicemi. Zmíněná oblast je určena nařízením Státní veterinární správy č.j. SVS/2017/097138-G ze dne 14.8.2017. Obr. 1. dále vyznačuje zamořené oblasti, označené jako zelená a červená zóna. Geografické znázornění zobrazuje stav ke dni 31. 1. 2018.

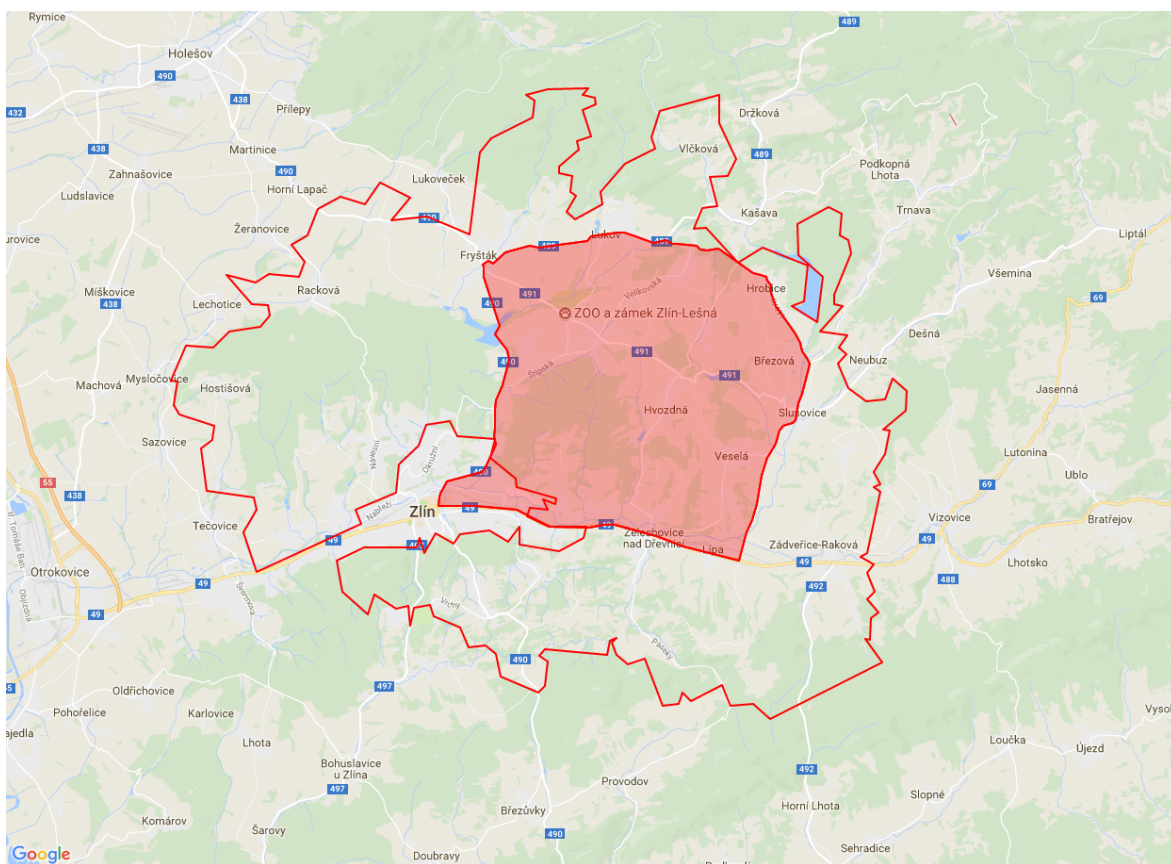


Obr. 1. Zamořená oblast. [Zdroj: www.svscr.cz]

Dle statistických údajů uvedených na stránkách Státní veterinární správy ke dni 31. 1. 2018 je celkový počet vyšetřených uhynulých divokých prasat ve Zlínském kraji v součtu 405 kusů, z čehož v počtu 241 byla tato prasata nalezena ve vysoce rizikové oblasti, v počtu 91 se jedná o nález v zamořené oblasti vně ohradníků a mimo zamořenou oblast jich bylo nalezeno 73 kusů. Pozitivní nález viru afrického moru prasat byl určen u 200 z celkového počtu 405 kusů.

Počty odlovených prasat ke dni 31. 1. 2018 jsou uváděny pro zelenou zónu ve výši 1.874, a pro červenou zónu 648 kusů prasat. V součtu se jedná o 2.522 vyšetřených prasat, z čehož 17 z nich bylo z oblasti červené zóny určeno jako pozitivní.

Následující mapa zobrazuje vysoce rizikovou oblast v rámci zamořeného pásma ke dni 31. 1. 2018. Území se nachází uvnitř oblasti vytyčené ohradníky.



Obr. 2. Vysoce riziková oblast. [Zdroj: www.svsr.cz]

7 LEGISLATIVA

Z hlediska právní úpravy dotčené problematiky jsou níže uvedeny základní právní normy.

7.1 Zákon o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů č. 166/1999 Sb. (dále jen veterinární zákon)

V souhrnu je možno říci, že veterinární zákon sestává z jednotlivých předpisů Evropské unie, kdy v návaznosti na tyto definuje nezbytné náležitosti veterinární péče pro chov a zdraví zvířat, dále se vztahuje na živočišné produkty. Rovněž obsahuje úpravu práv a povinností nejen fyzických a právnických osob, ale také vymezuje působnost a pravomoc orgánů pro výkon státní správy v oblasti.

Veterinární péče obnáší souhrn opatření vedoucích k zajištění zdraví zvířat a související ochrany spočívající v předcházení vzniku a šíření přenosných onemocnění. Důraz je kladen na zdravotní nezávadnost živočišných produktů a krmiv. V neposlední řadě je zde upravena i ochrana životního prostředí, ozdravení zvířat a ochrana státního území před zavlečením nákaz a přenosných nemocí.

7.1.1 Příloha č. 2 veterinárního zákona

Přílohu č. 2 tvoří výčet nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, které jsou považovány za nebezpečné, včetně jejich původců. Tyto jsou dále upraveny do jednotlivých částí rozlišujících nákazy společné více druhům zvířat, nákazy skotu, nákazy ovcí a koz, nákazy koní, nákazy prasat, nákazy drůbeže, nákazy včel, nákazy ryb, ostatní nákazy, další nákazy, o jejichž povinném hlášení rozhodnou orgány Evropské unie.

Africký mor prasat je uveden v Příloze č. 2, části e).

7.2 Vyhláška č. 202/2004 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání afrického moru prasat

V této právní normě nalezneme úpravu postupu pro hlášení nákazy AMP, dále je zde uveden pohotovostní plán pro případ výskytu AMP, program ozdravování zvířat a jejich očkování. Taktéž obsahuje výčet opatření pro tlumení nákazy AMP a opatření k ozdravování zvířat od nákazy AMP. Zákonnou povinnost hlášení výskytu či jen podezření o naze splníme podáním zprávy krajské veterinární správě

anebo Městské veterinární správě v Praze. Jednotlivá uvedená opatření pak označují posloupnost kroků v aktivní snaze o řešení vzniklé situace, kdy je pravidlem zohlednění místa, rozsahu rozšíření a úmyslem je zabránění dalšího šíření nákazy s důrazem na ochranu hospodářských zvířat.

7.3 Rozhodnutí komise 2003/422/ES ze dne 26. května 2003, kterým se schvaluje diagnostická příručka pro africký mor prasat.

Účelem této příručky je sjednocení metod směřujících k odhalení nákazy AMP, které jsou zde blíže specifikovány s určením minimálních požadavků v oblasti bezpečnosti v dodržování zásad při laboratorním zpracování a taktéž během přepravy vzorků. Sjednocení metod obnáší i laboratorní testy samotné. Je možné říct, že tato opatření si kladou za cíl především ochranu hospodářských zvířat.

7.4 Metodika kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2018

Metodika kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace je vydávána každoročně Ministerstvem zemědělství a Státní veterinární správou. Jedná se o zásadní koncepční zprávu, kde nalezneme veškeré povinné preventivní a diagnostické úkony, jež jsou prováděny za účelem předcházení vzniku a šíření nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka. Jednotlivá opatření pak odráží aktuální stav s určením předběžných nákladů pro jejich uskutečnění. Pro rok 2018 se počítá s náklady ve výši 171 milionů Kč, když oproti roku 2017 se jedná o nárůst v částce o 92,7 milionů více. Příčina je existence nákazy AMP s nezbytnou nutností vyšetřit veškerá nalezená uhynulá divoká prasata. Do této sumy je započítána i výplata odměn za nálezný či zástřelný v případě požadovaných odběrů vzorků.

7.5 Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020

V dokumentu s názvem koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020 nalezneme mimo jiné i ustanovení článku 4.1.6, který upravuje problematiku veterinární ochrany před nebezpečnými nálezami zvířat a jejich možným přenosem. Konkrétně se zde praví, že v případě běžných stavů, vyjma období krizového stavu, mají být mimořádné události řešeny prostřednictvím mimořádných veterinárních opatření

bez dalšího zásahu složek IZS. Za tímto účelem jsou ustanoveny pohotovostní veterinární plány, jež tvoří nedílnou součást havarijních plánů kraje. V praxi to tudíž znamená, že veterinární správa by měla být schopna vlastními silami a prostředky zvládnout MU. V případě závažnějšího charakteru vzniklé situace lze využít síly a prostředky IZS, především v případě epidemiologických stavů jakými jsou slintavka a kulhavka, nebo ptačí chřipka.

7.6 WORLD ORGANISATION FOR ANIMAL HEALTH - OIE

Organizace vznikla v roce 1924 s názvem Office International des Epizooties. Tehdejší Československo bylo jednou ze zakládajících zemí. Později byla v roce 2003 přejmenována na The World Organisation for Animal Health, nicméně akronym zůstal nezměněn. Jak je z názvu patrné, cílem je ochrana a zlepšení zdraví zvířat po celém světě. Na tomto společném cíli se dle stavu k roku 2011 podílí celkem 178 členských zemí. Toto mezinárodní uskupení dále úzce spolupracuje s dalšími mezinárodními a regionálními organizacemi. Úřady OIE jsou umístěny na všech kontinentech, hlavní ústředí sídlí v Paříži. Na webových stránkách organizace nalezneme kromě jiného i seznam nálezů pro aktuální období.

8 KOMUNIKACE STRAN STÁTNÍ VETERINÁRNÍ SPRÁVY

Státní veterinární správa spadá pod gesci Ministerstva zemědělství a jako taková je zřízena veterinárním zákonem č. 166/1999 Sb. SVS je nejvyšší orgán veterinární správy, jehož působnost platí pro celé území republiky. V čele SVS stojí ústřední ředitel, kterým je od roku 2016 MVDr. Zbyněk Semerád. Hlavní činností SVS je výkon dozoru nad zdravím zvířat, s čímž úzce souvisí zdravotní nezávadnost potravin.

8.1 Nařízení státní veterinární správy

Komunikace SVS jakožto orgánu veřejné správy spočívá především ve vydaných nařízeních, která představují právě KK stran státní sféry vůči dotčeným subjektům, když tato reflektují aktuální vývoj krizové situace ve snaze zamezit dalšímu šíření nákazy mimo již postižené území. Výkon dozoru nad zdravím zvířat je tedy stran SVS realizováno prostřednictvím nařízení, která jsou ochranného charakteru s určením povinností subjektů pro vymezené území. Za účelem vymezení KK při zvolené MU, jsou vybraná nařízení níže představena.

Nařízení SVS čj. SVS/2017/084733-Z, ze dne 13. 7. 2017

Nařízení SVS bylo vydáno v reakci na potvrzený nález nákazy AMP u uhynulého prasete divokého v katastrálním území Příluky u Zlína, a to za účelem zamezení šíření nebezpečné nákazy AMP. Vymezuje jako zamořenou oblast všechna katastrální území obcí v okrese Zlín. Pro chovatele domácích prasat je zde uveden příkaz k učinění takových opatření majících za následek zamezení možného styku prasat domácích s divokými, spočívající zejména v ustájení bez možnosti výběhu. Rovněž je zde mimo jiné uveden zákaz krmení zelenou pící. V případě, že dané podmínky nařízení nebudou splněny, je chovatel domácích prasat povinen porazit veškerá zvířata v termínu nejpozději do 31. 7. 2017. Nezbytným obsahem sdělení jsou donucovací prostředky pro výkon nařízeného formou sankčních ujednání a dále určení jeho platnosti a účinnosti, když tato tvoří nedílnou součást každého vydaného nařízení.

Na vědomí bylo dáno Krajskému úřadu Zlínského kraje, dotčeným městským a obecním úřadům, PČR - Krajské ředitelství Zlín.

Nařízení SVS č.j. SVS/2017/086822-Z ze dne 18. 7. 2017

Nařízení SVS obsahuje taxativní výčet vysoce rizikových oblastí s výskytem AMP. Jedná se o katastrální území obcí: Březová u Zlína, Dolní Ves, Fryšták, Horní Ves u Fryštáku, Hrobice na Moravě, Hvozdná, Klečůvka, Kostelec u Zlína, Lípa nad Dřevnicí, Lukov u Zlína, Lužkovice, Ostrata, Příluky u Zlína, Slušovice, Štípa, Velíková, Veselá u Zlína, Vítová, Zlín, Želechovice nad Dřevnicí. Zevní hranice je tvořena silnicemi: č. 490: Zlín - Fryšták, silnicí č. 489: Fryšták - Lukov, silnicí č. 489 a č. 491: Lukov- Hrobice, silnicí č. 491: Hrobice - Slušovice, Slušovice - Lípa a silnicí č. 49: Lípa - Zlín. Pro tato vymezená území platí povinnost instalace pachových ohradníků.

Na vědomí bylo dáno Krajskému úřadu Zlínského kraje, dotčeným městským a obecním úřadům, Českomoravské myslivecké jednotě, o.s. OMS Zlín, PČR - Krajské ředitelství Zlín.

Nařízení SVS č.j. SVS/2017/084885-G ze dne 13. 7. 2017 ve znění č.j. SVS/2017/087838-G ze dne 20. 7. 2017

Nařízením byl ustanoven intenzivní odlov prasete divokého s možností využití doposud zakázaných způsobů lovu, spočívající zejména v použití zaměřovačů a zařízení pro osvětlení terče. Dalším obsaženým příkazem je zákaz vnadit. Uvedená ujednání platí pro celé území ČR vyjma oblastí vymezenou v nařízení ze dne 13. 7. 2017 pod č.j. SVS/2017/086822-Z.

Na vědomí bylo dáno Ministerstvu zemědělství a všem krajským úřadům ČR.

Nařízení SVS č.j. SVS/2017/097138-G ze dne 14.8.2017

Nařízení vymezuje oblast s intenzivním odlovem na území ohraničeném dálnicí a státními hranicemi, viz geografické znázornění na straně 35, Obr. 1. Stále platí zákaz odlovu v zamořené oblasti. V rozsahu tohoto území se týká povolení zakázaných způsobu lovu především za pomoci zdrojů umělého osvětlení a zaměřovačů. Všem uživatelům honitby je nařízeno odebírat vzorky z ulovené zvěře a dále je předávat k laboratornímu vyšetření.

Na vědomí bylo dáno Ministerstvu zemědělství a všem krajským úřadům ČR.

Nařízení SVS č.j. SVS/2017/101153-Z ze dne 24. 8. 2017

Nařízením byla zamořená oblast vymezena všemi katastrálními územími obcí Zlínského okresu s vydáním zákazu společného lovu spárkaté zvěře ve vymezených obcích. Byl povolen odlov divokých prasat pomocí klecí a ustanoven zákaz příkrmování divoce žijících prasat. Dalším obsahem nařízení je určení o aktivním vyhledávání a hlášením uhynulých kusů. Chovatelům domácích prasat bylo ustanoveno provedení soupisu a evidence veškerých chovaných prasat. Proškoleným lovcům je stanoven postup odlovu zvěře a nakládání s ulovenými kusy, kdy v případě nevyhovujícího posudku na AMP je dána povinnost přepravy takového zvířete do asanačního zařízení.

Na vědomí bylo dáno Krajskému úřadu Zlínského kraje, dotčeným městským a obecním úřadům, Českomoravské myslivecké jednotě, o.s. OMS Zlín, PČR - Krajské ředitelství Zlín, Agrární komoře, Krajské hygienické stanici Zlínského kraje a společnosti AGRIS spol. s.r.o.

Nařízení SVS č.j. SVS/2017/108438-Z ze dne 11. 9. 2017

Nařízením byl vydán zákaz vstupu nepovoleným osobám do oblasti zamořené AMP pro všechna katastrální území obcí okresu Zlín.

Na vědomí bylo dáno Krajskému úřadu Zlínského kraje, dotčeným městským a obecním úřadům, Českomoravské myslivecké jednotě, o.s. OMS Zlín, PČR - Krajské ředitelství Zlín, Agrární komoře.

Nařízení SVS č.j. SVS/2017/135019-Z ze dne 8. 11. 2017

Nařízením byla chovatelům domácích prasat ustanovena povinnost hlášení úhynu prasat. Vymezeny zde jsou podmínky pro přemísťování zvířat, kdy zejména nově narozená selata musí pobýt v hospodářství alespoň prvních 30 dnů, než budou převezena jinam. Pro takové přemístění musí být zvíře opatřeno veterinárním osvědčením. V případě plánované domácí porážky je nutno tuto oznámit krajské veterinární správě ve lhůtě 3 dnů předem, nucenou porážku pak nejpozději do 24 hodin od provedení. Osoby, jež přišly, nebo mohli přijít do kontaktu s virem AMP, mají zákaz vstupu do registrovaných hospodářství pro chov prasat.

Na vědomí bylo dáno Krajskému úřadu Zlínského kraje, dotčeným městským a obecním úřadům, Českomoravské myslivecké jednotě, o.s. OMS Zlín, PČR - Krajské ředitelství Zlín, Agrární komoře Zlín.

Nařízení SVS č.j. SVS/2018/004055-Z ze dne 9. 1. 2018

Nařízením byla rozšířena vysoce riziková oblast o katastrální území obcí Jaroslavice u Zlína, Kudlov, Lípu nad Dřevnicí a Želechovice nad Dřevnicí.

Na vědomí bylo dáno Krajskému úřadu Zlínského kraje a dotčeným městským a obecním úřadům.

Nařízení SVS č.j. SVS/2018/004906-Z ze dne 10. 1. 2018

Nařízením byla ustanovena povinnost pro všechny chovatele domácích prasat v katastrálním území obcí okresu Zlín k provedení soupisu všech chovaných prasat. Tatáž povinnost platí i pro hospodářsky chované prasata v dotčené oblasti.

Na vědomí bylo dáno Krajskému úřadu Zlínského kraje a dotčeným městským a obecním úřadům.

Nařízení SVS č.j. SVS/2018/011578-G ze dne 25. 1. 2018

Nařízením byl vydán zákaz platící pro všechny uživatele honitby pro použití antiparazitárních přípravků pro potřeby léčby parazitóz spárkaté zvěře.

Na vědomí bylo dáno Ministerstvu zemědělství a všem krajským úřadům.

Nařízení SVS č.j. SVS/2018/014531-Z ze dne 31. 1. 2018

Nařízením byla nově vymezena zamořená oblast s povolením odlovu divokých prasat výlučně osobám oprávněným, tedy držitelům loveckého lístku, které jsou zároveň i proškolenými lovci. Jsou zde upraveny požadavky lovu a manipulace s odlovenými kusy. Prioritního významu má bezpečnost, kdy za tímto účelem se odlovené kusy označují nesnímatelnou, zúčtovatelnou plombou. Pro jejich přepravu jsou používány obaly zamezující kontaminaci vnějšího prostředí tělními tekutinami. Stále platí zákaz příkrmu

divokých prasat a nařízení o aktivním vyhledávání o ohlašování uhynulých kusů divokých prasat. Veškeré podezřelé vzorky jsou předávány k laboratornímu vyšetření. Platí zákaz odesílání čerstvého masa z volně žijících prasat v zamořené oblasti mimo území označené jako vysoce rizikové, potažmo ani do jiných členských států. Výjimku lze udělit za předpokladu splnění požadavků uvedených v rozhodnutí Komise EU č. 2014/709/EU.

Pro vysoce rizikovou oblast platí přísný zákaz lovu veškeré zvěře. Maso divokých prasat je zakázáno dále použít k lidské spotřebě. Vstup do vysoce rizikové oblasti je možný pouze na základě povolení.

Na vědomí bylo dáno Zlínskému kraji, statutárnímu městu Zlín, dotčeným městským a obecním úřadům, Českomoravské myslivecké jednotě, o.s. OMS Zlín, PČR - Krajské ředitelství Zlín, Agrární komoře Zlín a Hasičskému záchrannému sboru Zlínského kraje.

Nařízení SVS č.j. SVS/2018/017168-Z ze dne 1. 2. 2018

Nařízení obsahuje výčet opatření určených domácím chovatelům prasat, kdy se zejména jedná o podmínky ustájení, krmiva, ošetřování zvířat, povinnost ohlášky plánované a nucené porážky. Dále jsou zde upraveny podmínky pro uvedení vepřového masa na trh, kdy toto musí splňovat požadavky dle rozhodnutí Komise č. 2014/709/EU.

Na vědomí bylo dáno Zlínskému kraji, statutárnímu městu Zlín, dotčeným městským a obecním úřadům, Českomoravské myslivecké jednotě, o.s. OMS Zlín, PČR - Krajské ředitelství Zlín, Agrární komoře Zlín a Hasičskému záchrannému sboru Zlínského kraje.

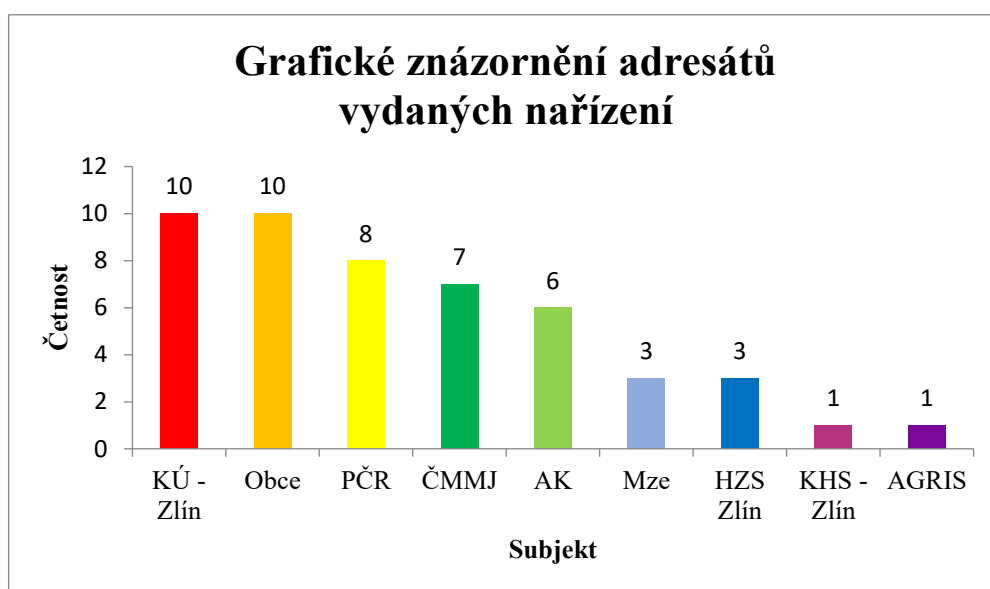
Nařízení SVS č.j. SVS/2018/024183-Z ze dne 22. 2. 2018

Nařízením vstoupilo v platnost ujednání o nucené porážce všech prasat z neregistrovaných hospodářství v zamořené oblasti nejpozději do 11. 3. 2018. Následujícím dnem, tj. 12. 3. 2018 je stanoven zákaz chovu domácích prasat.

Na vědomí bylo dáno Zlínskému kraji, statutárnímu městu Zlín, dotčeným městským a obecním úřadům, Českomoravské myslivecké jednotě, o.s. OMS Zlín, PČR - Krajské ředitelství Zlín, Agrární komoře Zlín a Hasičskému záchrannému sboru Zlínského kraje.

8.2 Grafické znázornění adresátů vydaných nařízení SVS

Níže uvedený graf znázorňuje subjekty, kterým byla vydaná nařízení SVS adresována. Tyto pak měli za úkol vydaná nařízení implementovat do své činnosti a rovněž zajistit další šíření informací vůči dotčeným právnickým osobám, fyzickým osobám podnikajícím a taktéž fyzickým osobám. Z uvedeného je patrné, že ponejvíce byla jednotlivá nařízení směřována vůči Krajskému úřadu ve Zlíně a dotčeným městským a obecním úřadům, jejichž povinností bylo předávání těchto zpráv a tím i zajištění maximální informovanosti.



Graf 1. Znázornění adresátů vydaných nařízení. [Zdroj: vlastní]

Legenda:	KÚ - Zlín	Krajský úřad Zlín
	Obce	Dotčené městské a obecní úřady
	PČR	Policie České republiky
	ČMMJ	Českomoravská myslivecká jednota, o.s.
	AK	Agrární komora
	Mze	Ministerstvo zemědělství
	HZS Zlín	Hasičský záchranný sbor Zlínského kraje
	KHS - Zlín	Krajská hygienická stanice Zlínského kraje
	AGRIS	Agris spol. s.r.o.

9 KOMUNIKACE STRAN MÉDIÍ

Média stojí za předáváním zpráv a jejich dalším šířením s cílem zvýšení informovanosti obyvatelstva. Lze o nich tedy hovořit jako o zprostředkovatelích komunikace. Digitální média mají značnou výhodu oproti tištěným ve smyslu bezprostředního sdělování aktuálního dění.

Na českém trhu má silné postavení mediální skupina MAFRA patřící společnosti Agrofert, když tato spravuje nejen tištěné deníky, ale i zpravodajské portály. Stran tiskovin se jedná o deníky: Lidové noviny, MF Dnes, METRO a týdeníky TÉMA, 5PLUS2. Stran webových portálů se jedná o www.iDNES.cz, www.lidovky.cz, www.metro.cz, www.5plus2.cz.

Majitelem skupiny Economia je finančník Zdeněk Bakala, který vydává deník Hospodářské noviny, týdeník Ekonom a Respekt. Jeho webovými portály jsou www.iHNED.cz, www.aktuálně.cz.

Investiční skupina Penta vlastní největší tuzemské regionální noviny Deník.

Pod společnost Borgis spadá deník Právo, který na internetovém rozhraní úzce spolupracuje s portály www.novinky.cz, www.super.cz a www.sport.cz.

Portál www.iDNES.cz patří k nejnavštěvovanějším. Jeho silným konkurentem je web www.novinky.cz, když tento úzce spolupracuje se společností Seznam.cz.

Další významný zpravodajský portál www.parlamentnilisty.cz spravuje společnost Our Media. Na obsah uveřejněných článků se mnohdy odkazují i zahraniční média, kterými jsou kupříkladu The New York Times, BBC nebo Reuters.

Důležitosti rovněž nelze upřít vydavatelství Mladá fronta, které na českém trhu působí již od roku 1945. Mezi jeho nejvýznamnější počiny aktuálně patří týdeník Euro, jehož součástí je i webový portál Euro.cz, když pod touto značkou www.Zdravi.Euro.cz vychází odborné články určené především pro oblast zdravotnictví, lékařství a farmacie.

9.1 Obsahová analýza

Krizová komunikace stran médií bude určena prostřednictvím Berelsonovy kvantitativní obsahové analýzy. Bernard Reuben Berelson (1912 – 1979) byl americký vědec zabývající se psychologií a sociologií. Ponejvíce se ve svém bádání věnoval komunikaci ve vztahu k médiím. Výsledkem jeho práce bylo mimo jiné i vytvoření metody obsahové analýzy, kdy se jedná o metodu zkoumání, při které je kladen důraz na objektivní, systematickou

a kvantitativní stránku sdělení. Výhodou obsahové analýzy je poměrně vysoká úroveň strukturovanosti, s čímž je úzce spjata i vysoká míra verifikace. Pro její účely je používáno statistických postupů, a proto je možné zpracovat i větší počet vydaných článků.

Pro účely naplnění zásad práce bude určena analytická část zkoumání, kdy hledaný prvek obsahu bude souviset s cílem prováděné analýzy a dále budou stanoveny záznamové jednotky zvolené formou konkrétních slov a jejich slovních spojení, jež určují obsahové prvky textu. Měřitelnými jednotkami komunikace se stávají vybraná klíčová slova.

Ustanovení zpravodajských portálů jakožto zdrojů pro získání informací je podřízeno jejich přístupnosti a snadné dostupnosti z hlediska předávání zpravodajských sdělení každému občanu ČR.

Pro účely provedení obsahové analýzy si jako klíčová slova zvolíme:

- africký mor prasat;
- Zlínsko;
- zamořená oblast;
- divoká prasata;
- opatření;
- veterinární správa.

Klíčová slova stran komunikace médií budeme vyhledávat na zpravodajských portálech:

- www.africkymorprasat.cz;
- www.parlamentnilisty.cz;
- www.lidovky.cz;
- www.idnes.cz;
- www.denik.cz;
- www.zlin.cz;
- www.zdravi.euro.cz.

Následujícím krokem bude stanovení sledovaného časového období. Počátek bude určen v červnu 2017, kdy se v tisku objevila první zpráva o AMP. Mezní datum bude stanoveno

na únor 2018. Rovněž dochází k formulování výzkumných otázek. Zejména se jedná o četnost vydaných článků za celé sledované období a četnost vydaných článků ve vybraných médiích. Dalšímu zkoumání bude podrobena četnost výskytu zvolených klíčových slov v titulcích v prvních třech měsících a po celou monitorovanou dobu. Výstupem bude zpráva o zájmu médií o událost, z čehož plynou možnosti veřejnosti pro zvýšení informovanosti.

Nejprve je uvedeno shrnutí, jak se o události psalo na zpravodajském portále www.parlamentnilisty.cz a tento doplňuje sdělení z webového rozhraní www.africkymorprasat.cz

9.2 Webový portál www.parlamentnilisty.cz

V této kapitole si analyzujeme obsahovou stránku a četnost předávaných informací o AMP prostřednictvím webového rozhraní www.parlamentnilisty.cz.

Dne 27. 6. 2017 byla vydána tisková zpráva o potvrzeném výskytu AMP s upozorněním o možnosti onemocnění nákazou pro všechny prasatovité bez rozdílu věku, s uvedením popisu průběhu nákazy virem. Obsahem tohoto sdělení je popis činností SVS spočívající ve vymezení zamořené oblasti. Rovněž je zde uvedeno prohlášení ústředního ředitele SVS Zbyňka Semeráda, který kladně hodnotí efektivní práci veterinární správy s odkazem na rychlé odhalení zdroje nákazy. Taktéž upozorňuje na hrozící nebezpečí pro případ rozšíření nákazy mezi hospodářsky chované prasata domácí.

Dne 9. 7. 2017 webový portál zveřejňuje domněnku poslance ČSSD a současně člena sněmovního výboru pro obranu Antonína Sedi, kterou sám uvedl na svém Facebookovém profilu, o záměrném šíření AMP. Jako důvod k takovému jednání spatřuje přemnožení divokých prasat, která způsobují značné škody zemědělcům na úrodě. Tato teorie je autorem článku Jaroslavem Šťastným považována za poněkud svéráznou s odkazem na skutečnost, že zdroj nákazy se doposud nepodařilo zjistit. S ohledem na další nálezy uhynulých zvířat byla původně desetikilometrová zamořená oblast rozšířena na celý okres Zlín.

Dne 31. 7. 2017 bylo oznámeno rozhodnutí hejtmana Zlínského kraje Jiřího Čunka o vyhlášení stavu nebezpečí. Přijatá krizová opatření jsou výstavba elektrického ohradníku, zákaz vstupu a pohybu osob na vymezeném území. Krizový štáb města Zlína dále rozhodl

o předávání informací prostřednictvím hlášení VISO, která proběhnou 31. 7. 2017 v 17 hodin, následně pak 1. a 2. 8. 2017 vždy v 8 hodin a v 17 hodin. (VISO je Varovný Informační Systém Obyvatel fungující na principu bezdrátového obecního rozhlasu.)

Dne 11. 8. 2017 bylo zprostředkováno vyjádření tehdejšího ministra zemědělství Mariana Jurečky, který o aktuálním dění jednal přímo v Lukově na Zlínsku. Jako přijatá opatření oznámil zvýšení zástřelného z jednoho tisíce korun nově na tři tisíce korun pro myslivce, mysliveckému sdružení byla nabídnuta kompenzace ve výši tří tisíc dvou set korun za každý dospělý kus. Vyvrací možnost zpracování masa z ulovených zvířat, která všechna musí být naopak předána do kafilerie. Jako další přijaté opatření je oznámena instalace odchytných klecí, kdy motivací je částka čtyř tisíc korun za takto odlovené prase. Náklady jdou na vrub Ministerstva zemědělství. Nedílnou součástí sdělení je i podání zprávy o změně trati pro rychlostní zkoušky Barum rally s cílem zachování klidu zvířat, když jejich vyplašení by mohlo mít za následek migraci.

Dne 3. 9. 2017 byla zveřejněna informace o ukončení vyhlášeného stavu nebezpečí. Zamořená oblast je vymezena tzv. červenou zónou, kde platí zákaz odlovu veškerého zvířectva a dále na tzv. zelenou zónu, ve které je proškoleným lovcům povolen odstřel divokých prasat. Statistika udává počet odlovených prasat ve výši 317, kdy u žádného z nich nebyl potvrzen AMP. Článek dále obsahuje sdělení o probíhajících kontrolách v chovech domácích prasat. Ke dni 31. 8. 2017 došlo k prověření celkem 309 chovů, z čehož u 7 z nich bylo zjištěno nedodržení opatření stran biologické bezpečnosti.

Dne 5. 1. 2018 tisková zpráva oznamuje nově vyhlášená opatření SVS v souvislosti s prvním potvrzeným výskytem nákazy AMP u sedmi kusů prasat mimo oblast vymezenou ohrazení v červené zóně. Tato opatření spočívají v dočasném zákazu lovu prasat. Malochovatelům z dotčené oblasti byla nařízena porážka chovaných prasat. Nově přijatá opatření jsou výsledkem pracovního jednání, kterého se zúčastnili kromě pracovníků SVS také zástupci Ministerstva zemědělství se současným ministrem Jiřím Milkem, dále zástupci Zlínského kraje, PČR, mysliveckých a chovatelských spolků. Výstupem bylo i rozhodnutí o nutnosti razantního snížení počtů divokých prasat v rámci celého území republiky.

Dne 25. 1. 2018 se vydaný článek zabývá souhrnem událostí předešlého roku, který byl pro SVS prověrkou připravenosti na mimořádné události. Mimo doposud probíhající nákazu AMP se také objevil výskyt ptačí chřipky. Prohlášením ústředního ředitele

SVS Zbyňka Semeráda byla oznámena existence nálezových statusů, jež České republice přidělila Světová organizace pro zdraví zvířat – OIE. Jako dlouhodobé cíle SVS jsou vymezeny zlepšování životní pohody zvířat – WELFERE. Za tímto účelem jsou prováděny kontroly především v chovech zájmových zvířat, nicméně ani hospodářské chovy nezůstávají opomenuty. Jako prioritu pro rok 2018 uvádí zachování mezinárodního označení příznivé nálezové situace na území ČR a zachování bezpečnosti potravin živočišného původu spočívající ve zdravotní nezávadnosti.

Nutno připustit, že z hlediska průběžného informování obyvatelstva o AMP na webu www.parlamentnilisty.cz není zcela zachována kontinuita, když výpadky v předávání aktuálních sdělení mohly být způsobeny zejména podzimními volbami do poslanecké sněmovny.

9.3 Webový portál www.africkymorprasat.cz

Za účelem zajištění maximální informovanosti vznikl webový portál s názvem www.africkymorprasat.cz. Tento se zaměřuje především na komplexnost podávaných informací, určených zejména myslivcům a chovatelům prasat. Sdělení jsou však určena i veřejnosti. Na internetových stránkách tak nalezneme souhrnné informace o průběhu a vývoji nákazy samotné, mapy evidovaného výskytu a v neposlední řadě také přehled opatření a pokynů. Pro přehlednost konzistence podávaných si zpráv budou nyní vybrané doplněny. Za účelem posloupnosti a celistvosti informací z předchozí podkapitoly budou dále uvedeny vybrané články a tím přidána analýza obsahové stránky a četnosti předávaných informací.

Dne 27. 6. 2017 byla vydána zpráva o potvrzení výskytu nákazy na území ČR. Podstata sdělení vychází z tiskového prohlášení Ministerstva zemědělství a tak je v mnohém obdobná jako článek portálu www.parlamentnilisty.cz. Tehdejší ministr zemědělství hodnotí práci veterinární správy jako efektivní a svým vyjádřením se snaží o zachování klidu, když uvádí tvrzení o důvodu k ostražitosti, nikoliv však k přehnaným obavám.

Dne 7. 7. 2017 bylo vydáno oznámení o vzniku celostátního krizového centra tlumení nákazy, za účelem vypracování Programu eradikace nákazy AMP. Principiálně se jedná o úmysl početního snížení černé zvěře pro oblast Zlín a přilehlých okresech s důrazem

na zachování principů biologické bezpečnosti spočívající v následné likvidaci zvířat v kafilerii bez ohledu na výsledek vyšetření nákazy AMP.

Dne 13. 7. 2017 bylo publikováno oznámení o vstoupení v platnosti nařízení SVS, jež vznikly ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství. Cílem je snaha o zabránění dalšího šíření nákazy s pobídkou k intenzivnímu odlovu zvěře ve vymezených oblastech.

Dne 17. 7. 2017 bylo vydáno sdělení o na jednání Evropské komise a Rady ministrů EU jako jedno z témat zmíněn i AMP. Stran Evropské komise bylo vyjádřeno ocenění za učiněná opatření v ČR. Rovněž zde padla zmínka o zjevném vlivu člověka na dalším šíření nákazy. Zúčastněné strany se shodly na nutnosti zastavení dalšího šíření nákazy a vzájemně se ubezpečili o dodržování zásad bezpečnosti v jednotlivých zemích.

Dne 21. 7. 2017 přišla zpráva o průběhu dalšího setkání Celostátního krizového centra tlumení nákazy AMP, na kterém se projednávala nutnost zvýšené aktivity stran intenzivnosti odlovu zvěře, možnosti nakládání s těly ulovených prasat. Dle stavu k tomuto dni bylo potvrzeno 59 uhynulých prasat s pozitivním nálezem vyšetření AMP.

Dne 31. 7. 2017 bylo publikováno vyhlášení nouzového stavu hejtmanem Jiřím Čunkem, z důvodu stále narůstajícího počtu uhynulých zvířat. Aktuálně se jedná v souhrnu o 113 zvířat, z nichž pozitivních na AMP je 67 kusů.

Dne 5. 8. 2017 byla podána zpráva o dosavadních výsledcích redukce černé zvěře. V oblasti s intenzivním odlovem bylo zastřeleno 1.290 kusů. Počet nalezených uhynulých zvířat činí 132, z nichž pozitivních na AMP je 77 kusů.

Dne 29. 8. 2017 bylo vydáno oznámení o skončení mimořádného stavu vyhlášeném hejtmanem Jiřím Čunkem. Ministerstvo vnitra neshledalo důvod pro další prodlužování nouzového stavu, když dle vyjádření nebyly naplněny zákonné podmínky dle krizového zákona.

Dne 25. 9. 2017 bylo publikováno rozhodnutí Mariana Jurečky o zapojení PČR do řešení situace. Vybraní policisté budou před nástupem do akce proškoleni. K odlovu budou používat policejní zbraně, k nimž jim bude dodáno speciální střelivo, které by mělo zvěř usmrtit okamžitě. Výrobu a dodávku takovýchto nábojů bezplatně zajistí firma Sellier & Bellot.

Dne 11. 10. 2017 bylo oznámeno zapojení policejních odstřelovačů, kteří budou zvířata lovit především z posedů. Výhoda je u nich spatřována ve schopnosti zasáhnout zvíře na vzdálenost až 200 metrů. Nevýhoda u nich tvoří nedostatek zkušeností se střelbou na divoká prasata. Vybraní odstřelovači však i přesto mají jisté myslivecké povědomí. Úklid zastřelených prasat zastřešují veterináři společně s myslivci a hasiči. Cílem akce je snížení počtu zvířat před započítáním říje, která zvyšuje eventuální migraci a další šíření nákazy mimo již postižené území.

Dne 8. 11. 2017 bylo vydáno zcela překvapivé oznámení. Doposud se zdála situace být zvládnutou a jednotlivé kroky a opatření se jevily jako úspěšné. Přesto však došlo k nálezům dalších uhynulých kusů zvířat, který potvrzoval stálost aktivity viru v populaci, z provedených vyšetření bylo zjištěno, že někteří jedinci se stali přenašeči nemoci.

Dne 14. 12. 2017 bylo uveřejněno zhodnocení situace s AMP Ing. Jaroslavem Šarmanem, který je jednatel Okresního mysliveckého spolku ČMMJ Vsetín. Šarman potíže spatřuje zejména v nedostatečné komunikaci v předávání informací, když tyto byly zpočátku spíše strohé a dosti i zmatečné. Z pohledu mysliveckých spolků nebyla snadná orientace ve vydaných nařízeních SVS. Vyloženě komplikace pak způsobovaly změny mimořádných veterinárních opatření. Pracovní postupy také stěžovaly průběžné obměny v pravidlech pro odevzdávání vzorků k dalšímu vyšetření. Morálně působila myslivcům velký problém nemožnost dalšího zpracování masa z kusů, u nichž nebyla nákaza AMP potvrzena. Nepříliš dobře byl hodnocen i systém vyplácení odměn. Jako nereálná se jeví domněnka o absolutním vybití všech kusů černé zvěře.

Dne 10. 1. 2018 byla uveřejněna informace, s odkazem na nález AMP mimo oblast vymezenou ohradníky z konce prosince 2017, o nově vydaných veterinárních opatření. Tato spočívají v rozšíření vysoce rizikové oblasti. Aktuální počty zvířat s pozitivním nálezem AMP jsou ke dni 9. 1. 2018 v celkové výši 191 kusů.

Dne 18. 1. 2018 byla vydána zpráva o zvýšení zástřelného platného pro okres Zlín s účinností od 19. 1. 2018. Za každé odstřelené prase o váze nad 50 kg se bude nově vyplácet odměna ve výši 8.000,- Kč, za menší kusy se bude jednat o částku 4.000,- Kč. Rovněž dochází ke změnám v ceně nálezného. Pro okres Zlín se vyplácí odměna ve výši 5.000,- Kč, pro zónu intenzivního lovu se jedná o částku 3.000,- Kč a ve zbytku republiky dochází k nárůstu odměny z dosavadní výše 1.000,- Kč na částku 2.000,- Kč. Do odstřelu zvířat se opětovně zapojí příslušníci PČR.

Dne 5. 2. 2018 dochází ke sdělení o zmenšení zamořené oblasti, z čehož plynou i změny pro vyplácení odměn nálezného a zástřelného. Nadále však zůstává v platnosti nemožnost použití masa z ulovených zvířat pro lidskou spotřebu.

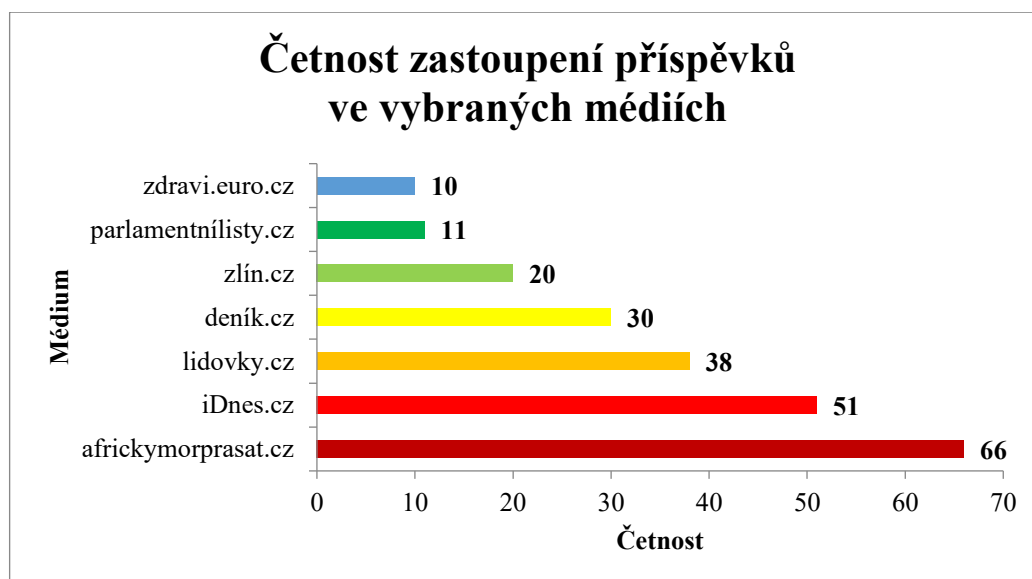
Dne 8. 3. 2018 byl uveřejněn článek týkající se uvedení informační kampaně SVS. Tato je cíleně určena především řidičům, kdy v okolí hlavních silničních tahů, především na odpočívadlech a čerpacích stanicích, dojde k vylepení celkem 750 plakátů, které budou upozorňovat na riziko šíření AMP prostřednictvím potravin a to v šesti jazycích. Ústřední ředitel SVS Semerád se domnívá, že právě obdobným způsobem se nákaza dostala do ČR a tímto krokem se plánuje rozšířit informace o hrozícím nebezpečí před dalším šířením nejen v rámci naší republiky, ale i do okolních států.

10 GRAFICKÉ ZNÁZORNĚNÍ OBSAHOVÉ ANALÝZY

V následující kapitole si uvedeme grafické znázornění obsahové analýzy, jejíž zdrojové zpracování lze označit jako vlastní.

10.1 Četnost zastoupení příspěvků ve vybraných médiích

Analyzované období je stanoveno od června 2017, kdy byla zveřejněna první zpráva o výskytu onemocnění AMP. Mezním termínem je pro účely prováděné analýzy určen únor 2018. Za uvedené období bylo ve vybraných médiích publikováno celkem 226 příspěvků, jejichž četnost ukazuje následující grafické zobrazení.



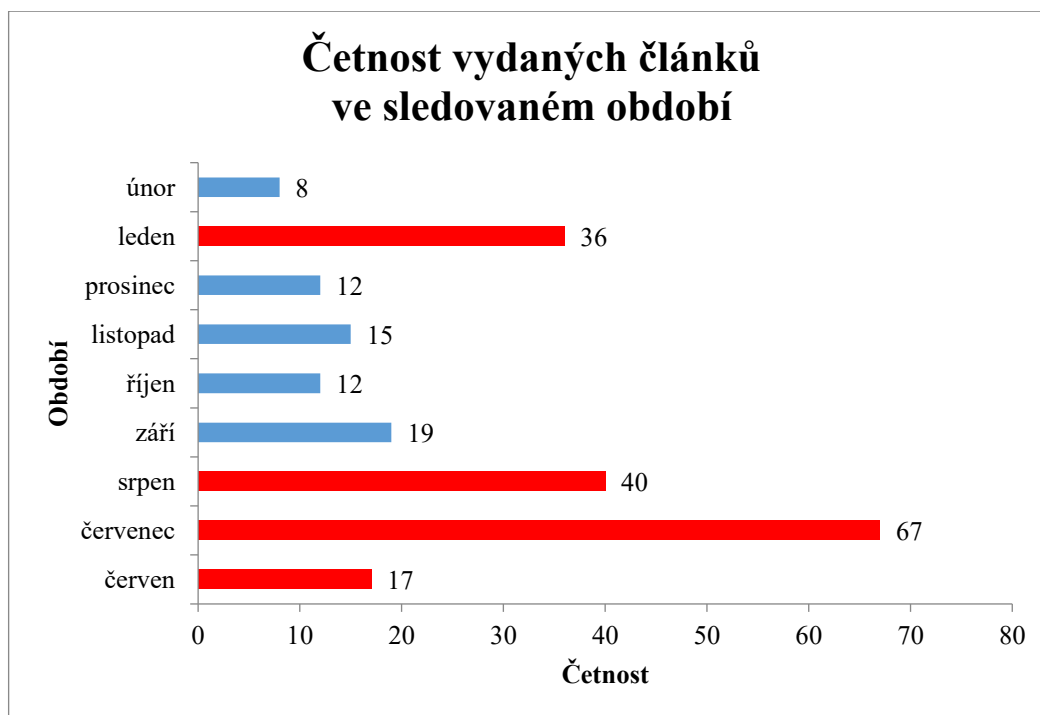
Graf 2. Četnost zastoupení příspěvků ve vybraných médiích. [Zdroj: vlastní]

Jak je z uvedeného grafu patrné, poněkud více se danému tématu věnoval portál africkymorprasat.cz, který byl za tímto účelem i vytvořen. Zde nalezneme komplexní průběh stran prvního nálezu, přijatých opatření a veškerých informací bezprostředně souvisejících s daným tématem. Druhou a třetí pozici zaujímají zpravodajské portály patřící pod mediální skupinu MAFRA, kdy se konkrétně jedná o www.iDnes.cz a www.lidovky.cz. Tyto ve svých článcích informovaly obdobným způsobem, nicméně počty předávaných sdělení byly v menším rozsahu, jak je vidno právě z grafického znázornění. Naproti tomu nejmenší počet uveřejněných zpráv je možné nalézt na portálech

www.parlamentnilisty.cz a zdravi.euro.cz. Nízká četnost však nikterak neubírá na obsahu předávaných sdělení, když tyto se zabývali především interpretováním zpráv, které lze označit jako zásadní ve smyslu informování o nálezů výskytu AMP, vyhlášení stavu nouze a přijatých mimořádných opatření.

10.2 Četnost vydaných článků ve sledovaném období

První výskyt AMP byl potvrzen dne 27. 6. 2017, o čemž bezprostředně informovala média. S ohledem na skutečnost, že se jedná o zcela ojedinělou událost, byla četnost uveřejněných sdělení v měsíci červnu poměrně vysoká, přestože se jednalo o docela krátkou dobu čtyř dní. Tuto situaci znázorňuje níže uvedený graf.



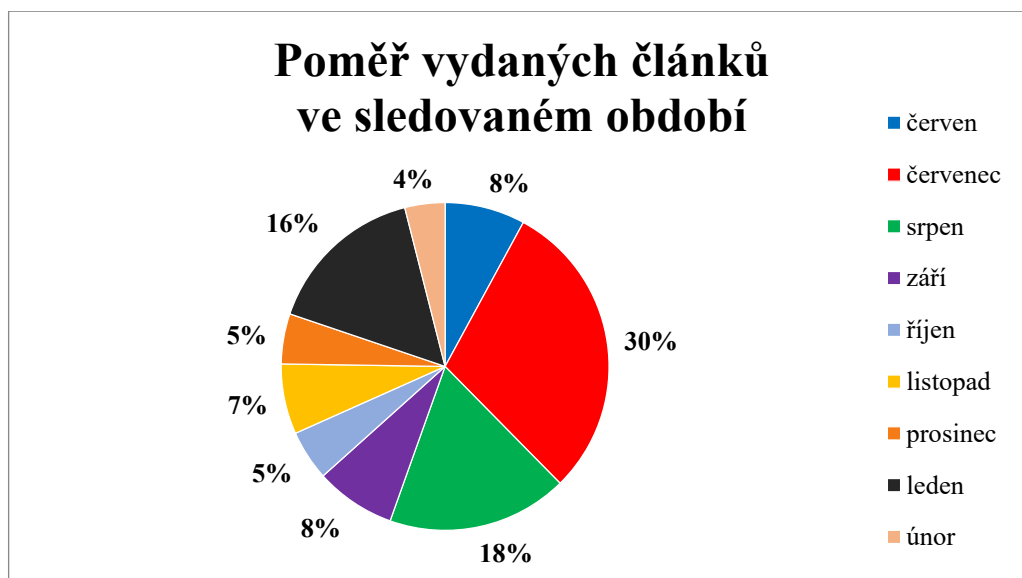
Graf 3. Četnost vydaných článků ve sledovaném období. [Zdroj: vlastní]

Z grafu je dále patrný vysoký zájem médií o dění kolem MU v období červenec a srpen 2017, ve kterých docházelo k bezprostředním reakcím a opatřením spočívajícími v určení ohniska nákazy, vymezení území se zákazem vstupu, nařízeních pro odlov zvířete a vyhlášení stavu nebezpečí v období 31. 7. – 29. 8. 2017 hejtmanem Zlínského kraje Jiřím

Čunkem. Důvodem pro zvýšení nárůstu předávaných sdělení v lednu 2018 se stal potvrzený nález AMP u uhynulé zvěře mimo oblast vytyčenou ohradníky

10.3 Poměr vydaných článků ve sledovaném období

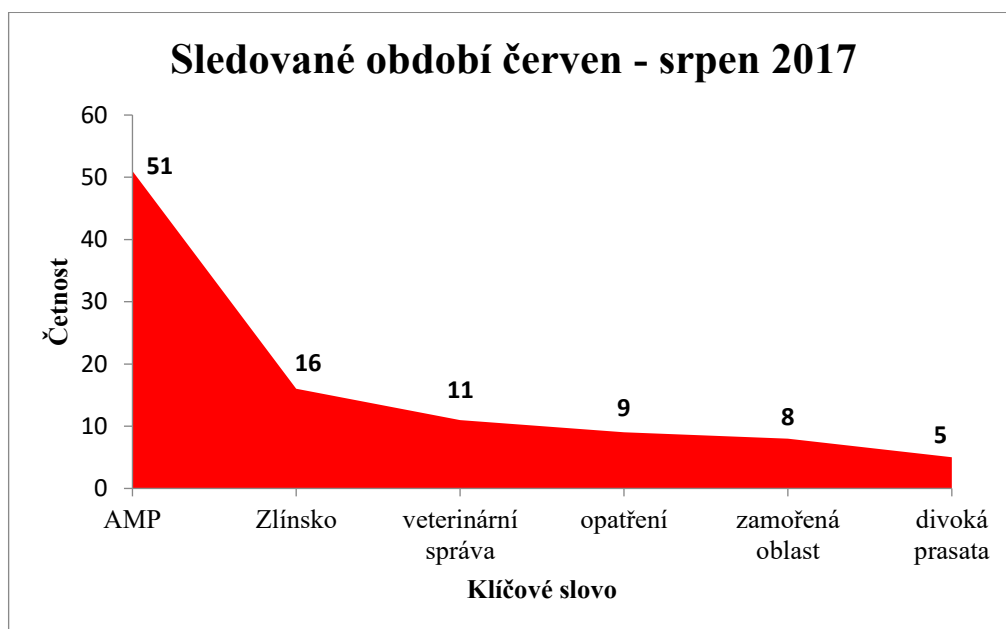
V následujícím grafu nalezneme poměr vydaných článků ve sledovaném období ve smyslu procentického vyjádření četnosti dle kapitoly 10.2. Období červenec 2017 jednoznačně ukazuje největší zájem o dění stran vybraných médií, když se jedná o 30% podíl na všech podaných sděleních. Poměrné zastoupení v zájmu lze vysledovat i v měsíci srpnu, který je určen 18% výší publikovaných článků. Naproti tomu zcela minimální zájem o vývoj situace je patrný z 4% určení v měsíci únoru.



Graf 4. Poměr vydaných článků ve sledovaném období. [Zdroj: vlastní]

10.4 Četnost zastoupení klíčových slov v titulcích v období červen – srpen 2017

Z hlediska předávaných zpráv byly první měsíce nejsledovanější. Co se týče četnosti používaných slov v titulcích jednotlivých sdělení, největší výskyt je evidován v souvislosti s „AMP“. Stran zasaženého území je spíše používáno určení zamořené oblasti jako „Zlínsko“, kdy ve smyslu vytyčení oblasti s přijatými mimořádnými opatřeními pak byly tyto blíže vymezeny obsahem článků samotných. V pozici třetího nejpoužívanějšího klíčového slova obsaženého v titulcích článků je z grafu patrná „veterinární správa“.



Graf 5. Sledované období červen – srpen 2017. [Zdroj: vlastní]

10.5 Četnost zastoupení klíčových slov v titulcích v období červen 2017 – únor 2018

V následujícím grafu nalezneme znázornění četnosti klíčových slov za celou dobu sledovaného období. Zcela jednoznačně v titulcích článků mělo majoritní zastoupení sousloví „*africký mor prasat*“, které vystihuje téma události. Dalšími často opakovanými klíčovými slovy bylo „*Zlínsko*“, které geograficky vymezuje místo dění.



Graf 6. Sledované období červen – únor 2018. [Zdroj: vlastní]

11 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Dotazníkové šetření patří mezi kvantifikační metody průzkumu, kterým je posuzováno zejména veřejné mínění. Jedná se o oblíbený a důležitý nástroj zkoumání především v humanitních vědách. Lidem je zaslán dotazník, který pak vyplní a odevzdají.

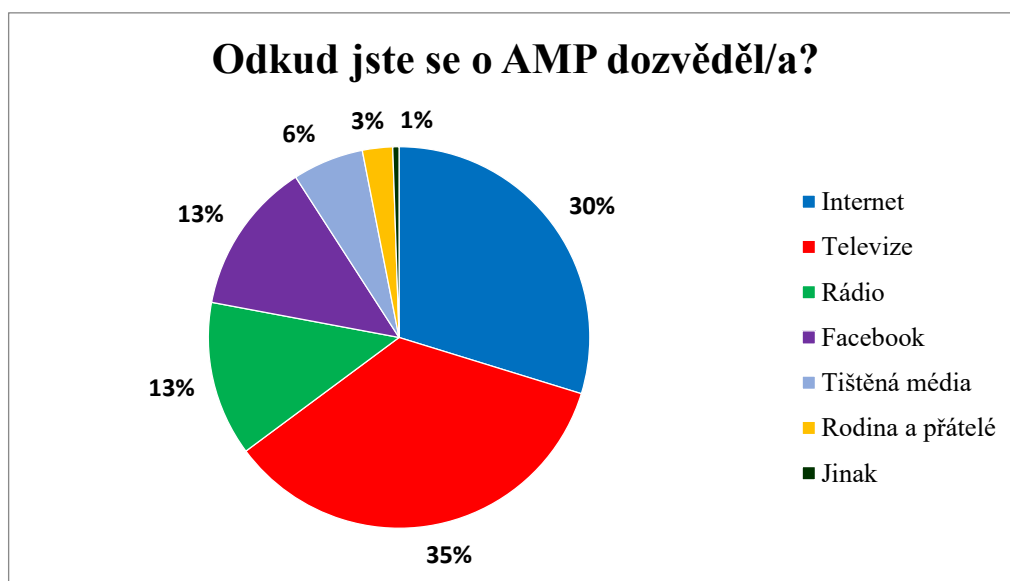
Cílem dotazníkového šetření je zjištění, co si obyvatelé o AMP myslí, jakým způsobem jej vnímají a současně jak získávají relevantní informace související s touto mimořádnou událostí. Výstupem bude ověření, do jaké míry jsou obyvatelé postižených obcí informováni o nákaze AMP a důsledcích s tímto bezprostředně souvisejících, když tato se na ně vztahují.

Písemný dotazník byl rozdán v počtu 600 kusů v postižených obcích zamořené oblasti. Získaná data jsou analyzována následovně.

11.1 Analýza výsledků dotazníkového šetření

Dotazování probíhalo v obcích, které se nachází v ochranném pásmu ve dnech 1. 4. – 30. 4. 2018. Dotazník vyplnilo celkem 282 osob, z nichž bylo 151 žen a 131 mužů. Největší zastoupení měla skupina obyvatel ve věku 40 - 70 let (195 obyvatel). Respondenti odpovídali na následující otázky.

1. Odkud jste o AMP dozvěděl/a?



Graf 7. Odpovědi na otázku č. 1. [Zdroj: vlastní]

Z grafu je patrné, že nejvíce byla informace o AMP získána prostřednictvím televizního vysílání, když tuto možnost zvolilo celých 35 % respondentů. Rovněž internet se stal významným zdrojem se zvolenou odpovědí ve výši 30 % všech dotázaných. Zajímavým poznatkem je zjištění, že rádio a Facebook se stali rovnocennými původci předávaných sdělení s vyhodnocením odpovědí odpovídající v součtu 13 %. Zvolené odpovědi stran tištěných médií ve výši pouhých 6 % jsou příznačné pro upadající zájem o tuto formu získávání nových zpráv.

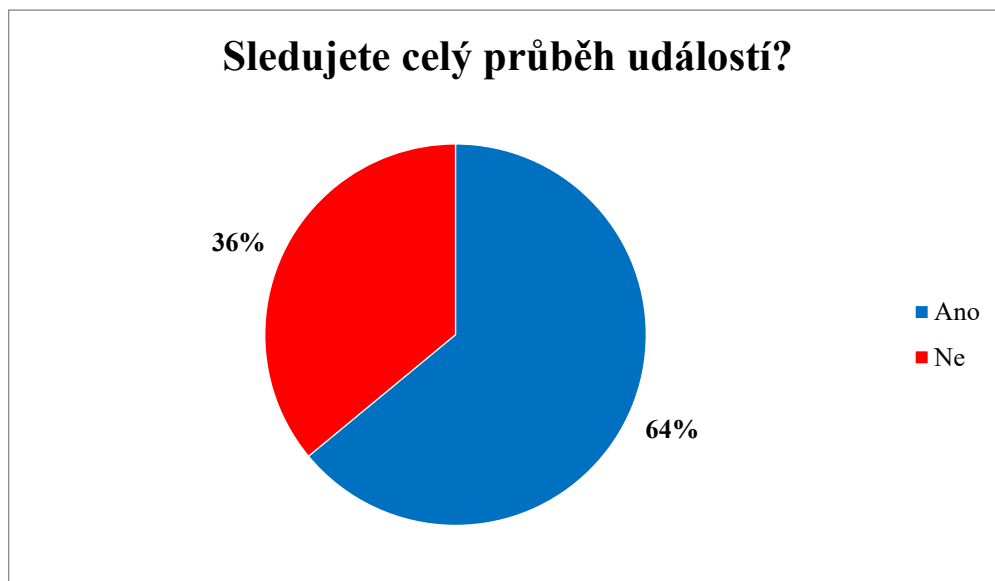
2. Sledujete pravidelně informace vydávané Krajským úřadem a státní správou?



Graf 8. Odpovědi na otázku č. 2. [Zdroj: vlastní]

Nutno připustit, že výsledky otázky, zda lidé sledují pravidelně informace vydávané Krajským úřadem a státní správou, jsou velmi pozitivní, když celých 69 % dotázaných odpovědělo, že o tato sdělení zájem má a aktivně je vyhledává.

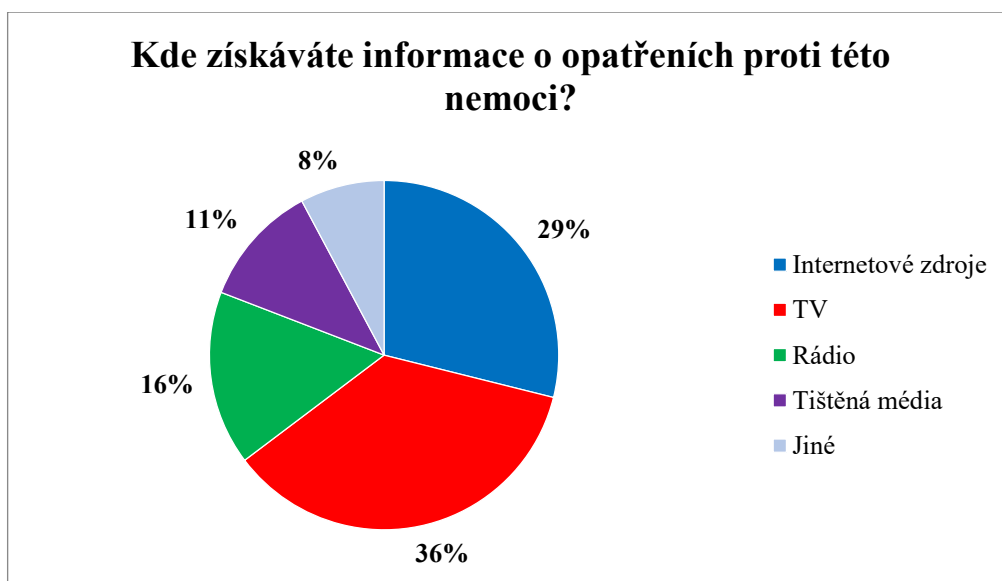
3. Sledujete celý průběh událostí?



Graf 9. Odpovědi na otázku č. 3. [Zdroj: vlastní]

Rovněž další otázka přinesla velice příznivé výsledky. Na otázku, zda lidé sledují celý průběh událostí, odpovědělo v součtu 180 respondentů, že ano. Z procentického vyjádření 64 % kladných odpovědí lze usuzovat velký zájem a sledovanost vzniklé události.

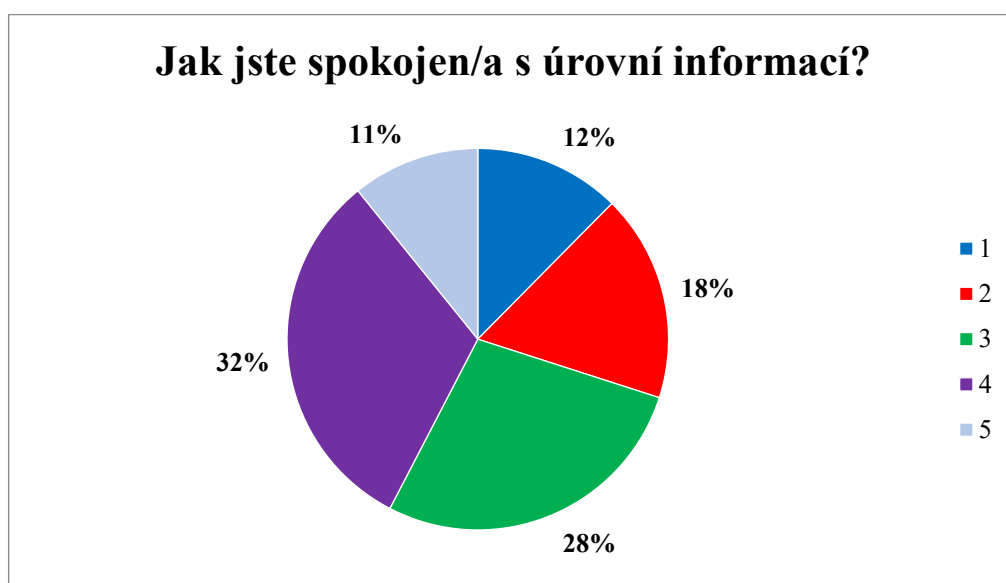
4. Kde získáváte informace o opatřeních proti této nemoci?



Graf 10. Odpovědi na otázku č. 4. [Zdroj: vlastní]

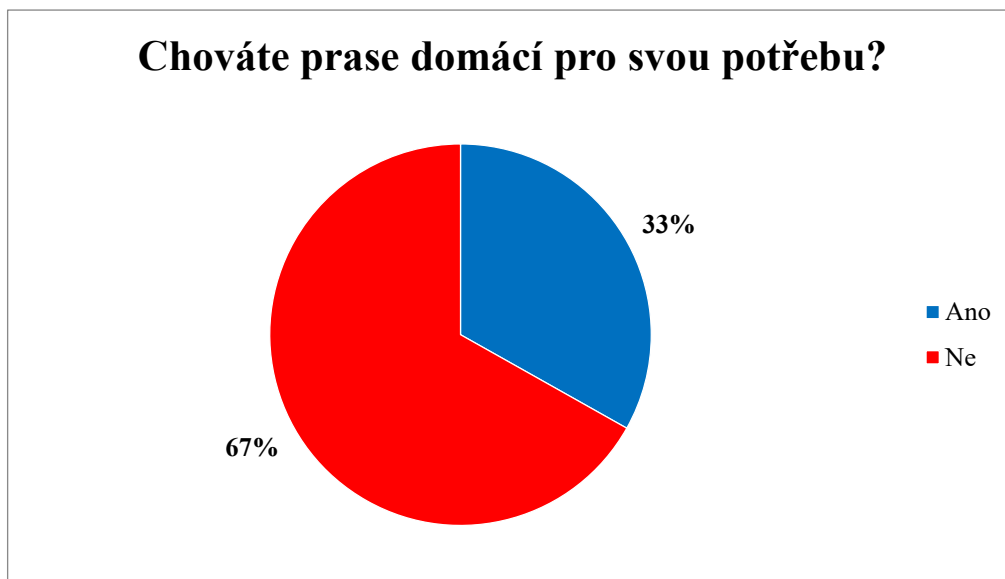
Nasnadě tedy bylo nutné položit respondentům otázku, jakým způsobem získávají informace týkající se uplatňovaných opatření proti této nemoci. Z odpovědí lze usuzovat, že ponejvíce se zdrojem stává televizní vysílání s výsledkem odpovídajícím 36 % zvolených odpovědí. Taktéž internet poskytuje našim respondentům značnou míru informací, když tuto možnost zvolilo celých 29 % dotázaných. Jako třetí nejčastější odpovědí bylo voleno rádio s určením 16 %.

5. Jak jste spokojen/a s úrovní informací?



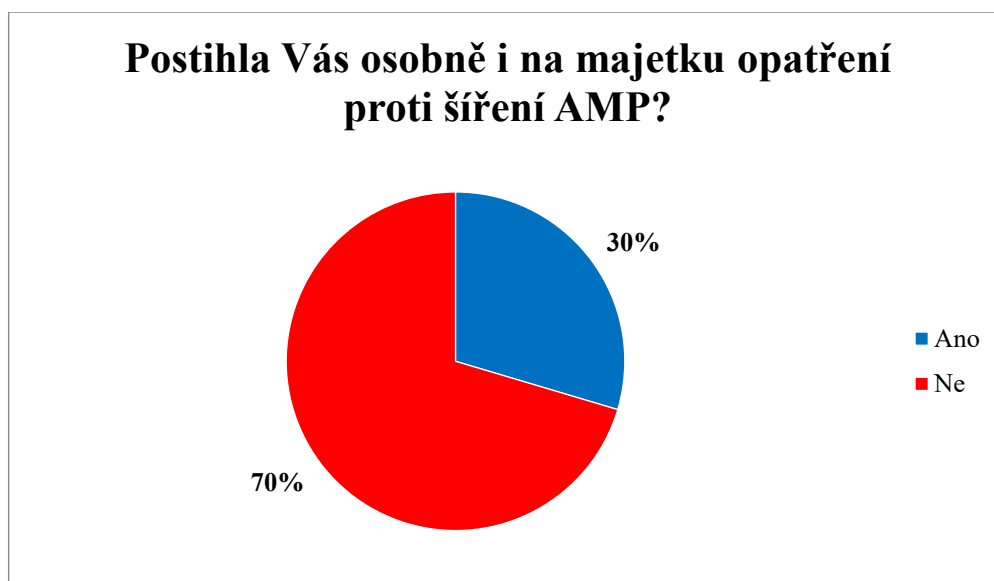
Graf 11. Odpovědi na otázku č. 5. [Zdroj: vlastní]

Otázka spokojenosti s úrovní informací byla hodnocena rozmezím od 1 do 5, kdy hodnota jedna vyjadřovala maximální možnou míru spokojenosti, naproti tomu hodnota pět odpovídala nespokojenosti s úrovní podaných informací. Dotázaní respondenti vyjádřili spíše svoji nespokojenost s ohledem na nejčastější ohodnocení číslem 4. Nelze ovšem opomenout značnou část s procentickým vyjádřením 28 %, která zvolila hodnocení s číslem 3, kterou lze vnímat jako průměrnou, když respondenti neměli potřebu vyjádřit svoji nespokojenost, ale současně také nelze mluvit o jejich spokojenosti. Téměř totožně se pak vyjádřili právě dotázaní s určením spokojenosti ve výši 12 % a nespokojenosti ve výši 11 %. V souhrnu lze tedy definovat úroveň spokojenosti předávaných informací jako obvyklou.

6. Chováte doma prase domácí pro svou potřebu?

Graf 12. Odpovědi na otázku č. 6. [Zdroj: vlastní]

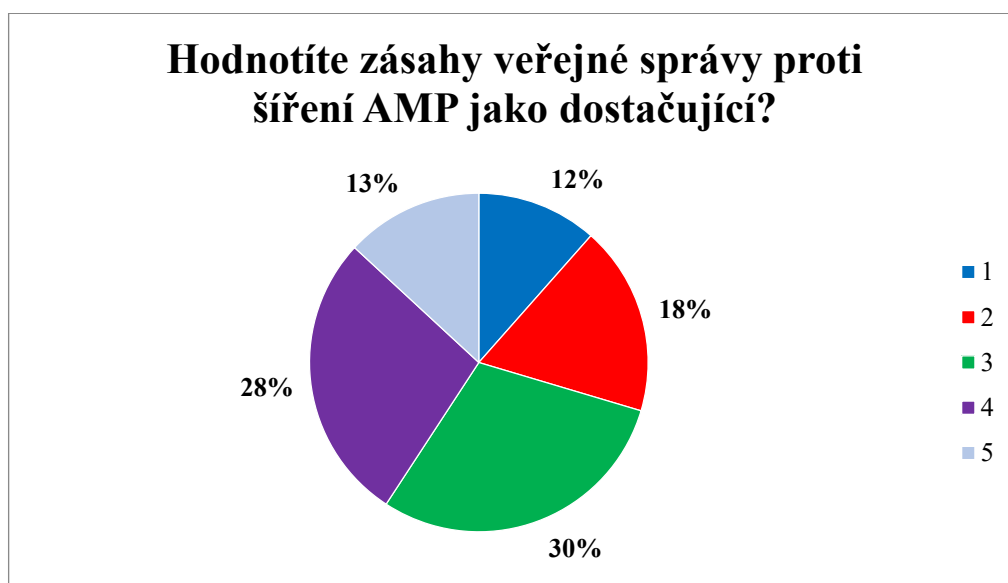
Z uvedeného grafu je patrné, že celých 33 % dotázaných chová prase domácí. Ze všech dotázaných se tedy jedná o drobné chovatele těchto zvířat v celkovém součtu 93. Naprostá většina však žádné prase domácí nevlastní, kdy se jedná o počet 189 respondentů.

7. Postihla Vás osobně i na majetku opatření proti šíření prasečího moru?

Graf 13. Odpovědi na otázku č. 7. [Zdroj: vlastní]

Další otázkou respondenti hodnotili přímý dopad opatření na jejich zájmy. Zejména se jednalo o nařízení k bezodkladnému uskutečnění domácí zabíjačky v dřívějším termínu oproti plánovanému uskutečnění. Na otázku kladně odpovědělo celých 30 % respondentů. Naproti tomu 70 % dotázaných se domnívá, že se jich daná situace nijak výrazněji nedotkla.

8. Hodnotíte zásahy veřejné správy proti šíření prasečího moru jako dostačující?



Graf 14. Odpovědi na otázku č. 8. [Zdroj: vlastní]

Z výsledků položeného dotazu, zda jsou zásahy veřejné správy proti šíření AMP hodnoceny respondenty jako dostačující, lze usoudit mírnou nespokojenost, když tento byl klasifikován číslem 4 v procentickém vyjádření 28 % případů a číslem 5 v procentickém vyjádření 13 % případů. V součtu tyto kategorie činí 41 %, což vypovídá o spíše převládajícím negativním hodnocení. Klasifikační hodnotou 1, tedy spokojenosti, se vyjádřila poměrná část 12 % dotázaných a hodnotou 2 pak zastoupení dotázaných ve výši 18 %. V součtu tyto kategorie činí 30 %, z čehož vyplývá početně menší zastoupení kladného hodnocení zásahů veřejné správy.

9. Myslíte, že došlo k pochybení v komunikaci mezi Vámi a veřejnou správou?

Graf 15. Odpovědi na otázku č. 9. [Zdroj: vlastní]

Poměrně negativní hodnocení komunikace mezi respondenty a veřejnou správou přináší poslední otázka našeho dotazníkového šetření, když pochybení je spatřováno téměř polovinou všech dotázaných, konkrétně se jedná o procentické zastoupení ve výši 43 %. Dotaz negovalo 34 % respondentů a celých 22 % ze všech dotázaných si nebylo jisto, zda v komunikaci došlo k nesprávnosti.

12 DOPORUČENÍ VYPLÝVAJÍCÍ Z PROVEDENÝCH ANALÝZ

Jedním ze stanovených úkolů práce je i navrhnout doporučení k zefektivnění komunikace. V předchozích kapitolách jsou uvedeny komunikační cesty a subjekty, kterým byla sdělení směřována. Se zaměřením na komunikaci Státní veterinární správy a ohledem na vybranou mimořádnou událost, jejíž podstatou je hromadná nákaza zvířat, by se spíše očekávala komunikace stran SVS prioritně určená mysliveckým spolkům, když jejich každodenním úkolem je správa zdravotního stavu zvířat v honitbách. Nicméně veterinární správa s nimi nekomunikovala pokaždé napřímo a volila spíše nepřímé cesty prostřednictvím Krajského úřadu ve Zlíně či dotčených obecních úřadů. Další obtíž působila nejednoznačnost předávaných informací, když některá vydaná nařízení se odkazovala ve smyslu zrušení platnosti ustanovení na dříve vydaná. Členy mysliveckých spolků je možné brát spíše jako běžné občany, s takzvaně nižším legislativním povědomím oproti úředníkům, což mohlo způsobovat nepřehlednost jednotlivých úředních rozhodnutí.

Doporučení pro oblast státní správy jsou následující. Pro snazší orientaci ve vydaných nařízeních a zajištění přesné srozumitelnosti předávaných informací by byl vhodnější taxativní výčet nově nařízených opatření oproti používané technice odkazu na dříve vydaná usnesení.

Dalším doporučením je komunikovat napřímo s dotčenými subjekty. Dle současného stavu jsou účastníci nuceni sami aktivně vyhledávat informace stran postupu a určených povinností.

Z analýzy médií vyplývá nedostatečná informovanost, která může mít za následek značné hospodářské ztráty. Četnost předávaných zpráv byla poměrně intenzivní v prvních měsících výskytu nákazy. Nicméně v dalším období již zájem poněkud opadl a není publikováno tolik sdělení, které by vystihovalo upozornění na přítomné ohrožení. Jedná se o skutečnost, že rozšíření AMP do hospodářských chovů je vysoce rizikové a jako takové značně nebezpečné. V důsledku by znamenalo úplné vybití všech chovaných prasat domácích. Nejednalo by se pouze o ekonomické ztráty, ale také o zmar životů. Doporučením pro oblast médií je, aby i nadále bylo tomuto tématu věnováno dostatek pozornosti adekvátně uzpůsobené závažnosti situace.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá poměrně vysoký zájem veřejnosti o vzniklou událost, který je usuzován i z četného zastoupení vyplněných formulářů, když v součtu se jednalo o celkem 282 zúčastněných osob. Výstupem provedené analýzy je informace, že lidé žijící v postižené oblasti se dokáží požadovaných informací dopátrat, nicméně mají pocit obtížnosti a uvítali by snazší přístupnost. Nejčastějším zdrojem získaných informací bylo označeno televizní vysílání, které je provozováno na celostátní úrovni. Doporučením z výsledků dotazníkového šetření budiž navržena intenzivnější komunikace na regionální úrovni.

Předpokládaná prognóza budoucího vývoje je taková, že lze očekávat řádově několik let trvající stav s odkazem na předchozí zkušenosti z jiných států. Výjimečné je u nás udržení nákazy v jedné lokalitě. Zda tomu tak bude i nadále, bude možné v budoucích letech sledovat, a to včetně dalšího vývoje situace z hlediska krizové komunikace.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se věnuje krizové komunikaci během mimořádné události nákazy divokých prasat africkým morem. V teoretické části je definována krizová komunikace s určením důležitosti v přístupu ke sdělovaným informacím, kdy klíčového významu se dostává vhodnému výběru forem a nástrojů předávaných zpráv. Dále vymezuje typy mimořádných událostí a orgány činné v krizovém řízení, jež jsou odpovědné za zvládnutí těchto situací prostřednictvím krizového řízení. Teoretickou část uzavírá vymezení komunikace orgánů veřejné správy s ohledem na komunikaci subjektů vůči veřejnosti, které je známo pod slovním spojením Public relations.

Praktická část popisuje mimořádnou událost, která byla zvolena v úmyslu zobrazení aktuálního dění s důrazem na rozbor krizové komunikace. Předmětem zkoumání byla ustanovena hromadná nákaza zvířat, kdy se konkrétně jedná o africký mor prasat. Nebezpečnost onemocnění spočívá v neexistenci možné léčby a jejím poměrně rychlém šíření. Vakcinace jako taková nebyla doposud vyvinuta, ovšem případné použití není ani legislativně povoleno. Prvotní výskyt nákazy je evidován u prasete divokého, ze kterého je možný přenos do hospodářských chovů prasat domácích, čímž dochází k bezprostřednímu ohrožení potravinové bezpečnosti České republiky. Prioritního významu pak nabývá přístup Státní veterinární správy jakožto dozorcího orgánu nad zdravím zvířat, potažmo potravinovou bezpečností. Praktická část proto analyzuje jednotlivé kroky Státní veterinární správy stran krizové komunikace a způsobu řešení vzniklé mimořádné události. Zahrnuta je rovněž obsahová analýza mediálního obrazu v popisu vybrané události. Pozornost je věnována obsahové stránce vydaných článků a jejich četnosti. Nedílnou součástí tvoří dotazníkové šetření, jež zobrazuje dopady vzniklé situace na veřejnost. Obsažena jsou taktéž navržená doporučení, jakožto výstup provedených analýz.

Cíle bakalářské práce provedení analýzy krizové komunikace mimořádné události a formulování doporučení vedoucích k zefektivnění krizové komunikace byly splněny.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] VYMĚTAL, Štěpán. *Krizová komunikace a komunikace rizika*. Praha: Grada, 2009. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-2510-9.
- [2] DLOUHÝ, Martin. *Krizová komunikace v zátěžových situacích*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Fakulta tělesné výchovy a sportu, 2014. ISBN 978-80-87647-12-7.
- [3] *Krizové zákony: krizový zákon, integrovaný záchranný systém, hospodářská opatření pro krizové stavy, obnova území ; Hasičský záchranný sbor ; Požární ochrana : zákony, nařízení vlády, vyhlášky : redakční uzávěrka ..* Ostrava: Sagit, 2007-. ÚZ.
- [4] EVANGELU, Jaroslava Ester. *Krizová komunikace: efektivní zvládnutí krizových a zátěžových situací*. Ostrava: Key Publishing, 2013. Monografie (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-175-7.
- [5] SVOBODA, Václav. *Public relations moderně a účinně*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2009. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-2866-7.
- [6] DUPLINSKÝ, Josef a Šárka BRYCHTOVÁ. *Komunikace ve veřejné správě*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2004. ISBN 80-7194-645-1.
- [7] NĚMEC, Petr. *Public relations: praxe komunikace s veřejností*. Praha: Management Press, 1996. ISBN 80-85943-20-4.
- [8] MAREŠ, Miroslav, Jaroslav REKTOŘÍK a Jan ŠELEŠOVSKÝ. *Krizový management: případové bezpečnostní studie*. Praha: Ekopress, 2013. ISBN 978-80-86929-92-7.
- [9] CHALUPA, Radek. *Efektivní krizová komunikace: pro všechny manažery a PR specialisty*. Praha: Grada, 2012. Komunikace (Grada). ISBN 978-80-247-4234-2.
- [10] PROCHÁZKOVÁ, Dana, Bedřich ŠESTÁK a Lubomír POLÍVKA. *Odezva a obnova*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008. ISBN 978-80-7251-279-9.

- [11] Veterinární zákon a příslušné vyhlášky: platné dnem vstupu České republiky do Evropské unie. Praha: Agrospoj, 2004. Praktická příručka (Agrospoj). ISBN 80-239-4282-4.
- [12] HEGER, Vladimír. *Komunikace ve veřejné správě*. Praha: Grada, 2012. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3779-9.
- [13] TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4.
- [14] MIKULÁŠTÍK, Milan. *Komunikační dovednosti v praxi*. 2., dopl. a přeprac. vyd. Praha: Grada, 2010. Manažer. ISBN 978-80-247-2339-6.
- [15] SCHULZ, Winfried a Irena REIFOVÁ. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 3., nezměn. vyd. Přeložil Barbara KÖPPLOVÁ. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1980-4.

ELEKTRONICKÉ PRAMENY:

- [1] www.africkymorprasat.cz
- [2] www.svscr.cz
- [3] www.agrocr.cz
- [4] www.hzscr.zc
- [5] www.eagri.cz
- [6] www.parlamentnilisty.cz
- [7] www.lidovky.cz
- [8] www.idnes.cz
- [9] www.denik.cz
- [10] www.zlin.cz
- [11] www.zdravi.euro.cz

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

MU	Mimořádná událost
KK	Krizová komunikace
ORP	Obec s rozšířenou působností
ČR	Česká republika
PR	Public Relations
AP	Associated Press
ČTK	Česká tisková kancelář
SVS	Státní veterinární správa
KÚ	Krajský úřad
PČR	Policie České republiky
ČMMJ	Českomoravská myslivecká jednota, o.s.
AK	Agrární komora
Mze	Ministerstvo zemědělství
HZS	Hasičský záchranný sbor
KHS	Krajská hygienická stanice
VISO	Varovný Informační Systém Obyvatel

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1. Zamořená oblast. [Zdroj: www.svs-cr.cz]</i>	35
<i>Obr. 2. Vysoce riziková oblast. [Zdroj: www.svs-cr.cz]</i>	36

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1. Krizové stavy. [Zdroj: www.hzscr.cz]</i>	24
<i>Tab. 2. Časová osa. [Zdroj: vlastní]</i>	33

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1. Znázornění adresátů vydaných nařízení. [Zdroj: vlastní]</i>	45
<i>Graf 2. Četnost zastoupení příspěvků ve vybraných médiích. [Zdroj: vlastní]</i>	54
<i>Graf 3. Četnost vydaných článků ve sledovaném období. [Zdroj: vlastní]</i>	55
<i>Graf 4. Poměr vydaných článků ve sledovaném období. [Zdroj: vlastní]</i>	56
<i>Graf 5. Sledované období červen – srpen 2017. [Zdroj: vlastní]</i>	57
<i>Graf 6. Sledované období červen – únor 2018. [Zdroj: vlastní]</i>	58
<i>Graf 7. Odpovědi na otázku č. 1. [Zdroj: vlastní]</i>	59
<i>Graf 8. Odpovědi na otázku č. 2. [Zdroj: vlastní]</i>	60
<i>Graf 9. Odpovědi na otázku č. 3. [Zdroj: vlastní]</i>	61
<i>Graf 10. Odpovědi na otázku č. 4. [Zdroj: vlastní]</i>	61
<i>Graf 11. Odpovědi na otázku č. 5. [Zdroj: vlastní]</i>	62
<i>Graf 12. Odpovědi na otázku č. 6. [Zdroj: vlastní]</i>	63
<i>Graf 13. Odpovědi na otázku č. 7. [Zdroj: vlastní]</i>	63
<i>Graf 14. Odpovědi na otázku č. 8. [Zdroj: vlastní]</i>	64
<i>Graf 15. Odpovědi na otázku č. 9. [Zdroj: vlastní]</i>	65